

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

Rok akademicki
1996/97

nr 10

lipiec - wrzesień '97

W NUMERZE

- Relacja z posiedzeń Senatu
- Kronika Rektorska
- Tytuł naukowy, stopnie i stanowiska
- Dydaktyka: wyniki naboru na studia w r.ak. 1997/98
- Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą
- Medale dla naukowców z Politechniki Śląskiej
- 90. rocznica urodzin profesora Dietrycha
- Konferencje i seminaria
- Warsztaty na temat Parku Naukowo-Technicznego
- O skutkach powodzi w obiektach Politechniki Śląskiej
- Nasi kandydaci w wyborach do Sejmu i Senatu RP
- Ze spotkania redaktorów gazet akademickich
- Informacje sportowe i kronika żałobna

SENAT

■ X zwyczajne posiedzenie Senatu w r.ak. 1996/97

odbyło się 7 lipca br. W porządku obrad: sprawozdanie Przewodniczącego Rady Bibliotecznej z działalności Rady za okres ostatniej kadencji, sprawozdanie Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Pol.Śl. z działalności Wydawnictwa za okres ostatniej kadencji, powołanie przedstawicieli nauczycieli akademickich do Rady Bibliotecznej, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Andrzeja Karbownika i dra hab.inż. Mieczysława Metzgera, zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na

stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab. Tadeusza Wieczorka, dra hab. Janusza Wocha i dr hab. Tadeusza Zakrzewskiego, podjęcie uchwały w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Lotfi Askerowi Zadehowi z Uniwersytetu California w Berkeley, zatwierdzenie sprawozdania finansowego za rok 1996, wyrażenie zgody w sprawie mianowania Redaktora Naczelnego Pol.Śl. na kadencję 1997-2000, podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Politechniki Śląskiej do Spółki Akcyjnej pod nazwą "Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych S.A.", informacja o przebiegu naboru na I rok studiów w roku ak. 1997/98.

■ Sprawozdanie z działalności Rady Bibliotecznej w latach 1994-97, w imieniu Przewodniczącego tej Rady prof.dra hab.inż. Wiesława

SZEJI, przedstawił prof. Zbigniew CZECH. A oto pełna treść tego sprawozdania

Sprawozdanie z działalności Rady Bibliotecznej w latach 1994-1997

Pierwsze posiedzenie Rady Bibliotecznej odbyło się 27 września 1994 r. W wyniku wyborów funkcję Przewodniczącego powierzono ponownie prof. dr hab.inż. Wiesławowi Szeji. W trakcie dyskusji określono zadania Rady Bibliotecznej i sposoby ich realizacji. Za szczególnie ważne tematy uznano:

- opracowanie i realizację programu unowocześnienia Biblioteki,
- opracowanie i realizację koncepcji Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach jako centrum informacji naukowo-technicznej w regionie,
- rozszerzenie zakresu usług świadczonych przez Bibliotekę,
- opracowanie i wdrożenie czytelnych zasad finansowania działalności Biblioteki.

Zgodnie ze Statutem Politechniki Śląskiej Rada Biblioteczna przy współpracy z Dyrekcją ustala strategię rozwoju Biblioteki nie wnikając szczegółowo w sprawy bieżące, takie jak np. problemy kadrowe lub utrzymanie budynku.

Opracowanie koncepcji funkcjonowania Biblioteki, jak i wdrożenie tejże koncepcji nie było zadaniem łatwym z uwagi na szczupłość środków przewidzianych w budżecie na działalność tej jednostki. Aby optymalnie wykorzystać środki finansowe wiele czasu poświęcono analizie rozwiązań światowych oraz możliwości ich wprowadzenia w Uczelni. Zdaniem Rady Bibliotecznej współczesne biblioteki w coraz większym stopniu będą korzystać z osiągnięć informatyki. Oznacza to konieczność komputeryzacji, a więc zakup sprzętu, nowoczesnych nośników informacji oraz systemów ich przekazywania. Przyjmując te założenia opracowano i wdrożono program inwestycyjny obejmujący takie zadania jak:

- zakup nowoczesnego oprogramowania informatycznego PROLIB pracującego w systemie sieciowym,
- utworzenie stanowisk do korzystania z baz danych na dyskach optycznych CD-ROM,
- utworzenie biblioteki baz danych obejmującej dziedzinę interdyscyplinarne,
- włączenie Biblioteki do światowego systemu INTERNET,
- zakup urządzeń, w tym komputerów i kserografów.

Program ten został w pełni zrealizowany dzięki zaangażowaniu pracowników Biblioteki. Należy przy tym pamiętać, że oprócz normalnych obowiązków brali oni czynny udział w przeniesieniu Biblioteki do nowego budynku.

Dużą pomocą było wsparcie finansowe udzielone przez KBN za pośrednictwem Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach DOT i przeznaczone na zakup oprogramowania. Kwota przydzielona Bibliotece na ten cel wyniosła w roku 1996, w którym zakupiono system "Prolib" - 70 tys. zł. (oprogramowanie to kosztowało w całości około 130 tys. zł). Rada Biblioteczna stoi na stanowisku, a jest ono podzielane przez Dyrekcję Biblioteki oraz Władze Uczelni, że kolejne etapy unowocześniania Biblioteki powinny być finansowane również z innych źródeł. Dlatego każde przedsięwzięcie poprzedzane było analizą określającą bieżące i przyszłe potrzeby, a odpowiednio przygotowane wnioski kierowano do KBN i MEN. Uzyskano dzięki temu dotacje w poszczególnych latach w następującej wysokości: 1994 r. - 246.000 zł., 1995 - 288.000 zł., 1996 r. - 411.000 zł., 1997 r. - 478.000 zł.

Realizacja tych zadań wymagała opracowania systemu racjonalnego wydawania środków. Regularne dyskusje dotyczące propozycji budżetowych Dyrekcji pozwoliły na uzyskanie oszczędności poprzez rezygnację z zakupu niektórych tradycyjnych a kosztownych i mało efektywnych nośników informacji.

Spełniając swój statutowy obowiązek Rada Biblioteczna podjęła trud analizy projektów budżetu Biblioteki na kolejne lata oraz oceny ich realizacji. Wydaje się, że takie działanie pozwoliło na optymalne planowanie wydatków w kolejnych etapach modernizacji Biblioteki. Uważam osobiście, że kontrola budżetu jest jednym z podstawowych zadań Rady i w mijającej kadencji było ono realizowane. Niewielkie środki na import nośników informacji, nie wystarczające na pokrycie potrzeb, zmusiły nas do przygotowania i wdrożenia punktowego systemu rozdziału pieniędzy. Opracowany algorytm uwzględnia kadre nauczycieli akademickich zatrudnionych w poszczególnych wydziałach. W ramach przyznanych środków Dziekani przedstawiają listę czasopism i baz danych, które mają priorytet. W pełni realizowane są potrzeby dydaktyczne, a więc zakup książek akademickich i skryptów.

System ten, akceptowany przez Radę Biblioteczną, jest tylko próbą racjonalnego podziału "biedy". Aby utrzymać prenumeratę czasopism zagranicznych na poziomie roku 1992 na-

leżałoby dwukrotnie większe środki przeznaczyć na import. Oznacza to konieczność wsparcia dotacji celowej MEN przez środki będące w dyspozycji Władz Uczelni i wydziałów. W mijającej kadencji udział środków z budżetu Uczelni w zakupach zagranicznych nośników informacji, tj. czasopism i baz danych na dyskach CD-ROM, nie przekraczał 25% rocznie. Resztę, tj. średnio 73% kosztów, corocznie dofinansowywało Ministerstwo Edukacji Narodowej ze środków otrzymanych z KBN. Niestety nie udało się w pełni zrealizować niektórych ważnych zamierzeń. Zaliczam do nich selekcję księgozbioru w bibliotekach zakładowych oraz ich komputeryzację. Wymaga to znacznych nakładów finansowych i w chwili obecnej nie jest możliwe.

Innym zamierzeniem Rady Bibliotecznej było wprowadzenie kadencyjności funkcji dyrektora Biblioteki oraz jego zastępców i weryfikacja ich pracy w drodze konkursu. Przy wyborze Dyrekcji Biblioteki powstał obszerny dokument obejmujący koncepcję organizacji Biblioteki Głównej w nowym budynku, a także kierunków działań modernizacyjnych. Osobiście uważam, że taka formuła stwarza duże możliwości planowania strategii rozwoju Biblioteki. W trakcie kadencji bardzo dobrze układała się współpraca Rady z Dyrekcją Biblioteki i uzyskane wyniki są tego potwierdzeniem.

W imieniu Rady Bibliotecznej dziękuję za zrozumienie potrzeb, życzliwość i pomoc w realizacji wielu zamierzeń Panom Prorektorom prof. dr hab.inż. Włodzimierzowi Sikorze i prof. dr hab.inż. Remigiuszowi Sosnowskiemu. Bez ich mocnego wsparcia działalność Biblioteki byłaby znacznie mniej efektywna.

Prof. dr hab.inż. Wiesław Szeja
Przewodniczący Rady Bibliotecznej

W dyskusji nad sprawozdaniem wypowiedzieli się: mgr H. BAŁUKA - Dyrektor Biblioteki Głównej, prof. R. SOSNOWSKI - Prorektor ds. Nauki oraz prof. R. GESSING.

Głównym celem strategicznym - jak stwierdził Prorektor - jest utworzenie działającego w Polsce Południowej Centrum Informacji Naukowo-Technicznej. Opracowana została strategia rozwoju dla Śląska, powołany został przez Wojewodę Katowickiego zespół roboczy, czynione są starania o dofinansowanie Biblioteki z funduszy europejskich. Pani Dyrektor uzupełniła sprawozdanie o informacje dotyczące komputeryzacji, a prof. R. Gessing wniosł, aby priorytetem stało się umożliwienie korzystania z zasobów Biblioteki z każdego stanowiska komputerowego.

Po dyskusji Senat przyjął do akceptującej wiadomości sprawozdanie Przewodniczącego Rady Bibliotecznej.

■ Następnie wysłuchano sprawozdania Rektora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej prof. Jana BANDROWSKIEGO z działalności Wydawnictwa za okres ostatniej kadencji.

Sprawozdanie z działalności redakcyjnej za okres ostatniej kadencji (styczeń 1994 - sierpień 1997)

- 1) W pierwszej kolejności chciałbym przedstawić pewne dane liczbowe, dotyczące okresu sprawozdawczego, jak również - porównawczego - dotyczącego poprzedniej kadencji.

Nadmieniam, że aktualna kadencja kończy się formalnie z końcem sierpnia br., zaś dane obejmują okres do końca czerwca br., ewentualne uzupełnienia za okres lipiec - sierpień br. będą jednak raczej nieistotne (z uwagi na okres wakacyjny) i nie wpłyną zasadniczo na obraz sytuacji.

W okresie sprawozdawczym ilość wydanych zeszytów naukowych i monografii (144) pozostała praktycznie bez zmiany w stosunku do okresu poprzedniego (147), ilość skryptów uległa nieznaczniejszeniu (237 vs. 250), natomiast ilość podręczników istotnie wzrosła (z 17 do 35), uwzględniając nawet nieco dłuższy obecny okres sprawozdawczy. Jeśli chodzi o objętość (w arkuszach wydawniczych) w poszczególnych grupach, to w grupie wydawnictw naukowych nastąpił wzrost o ok. 40%, natomiast w grupie wydawnictw dydaktycznych - wzrost o ok. 10%.

- 2) Kontynuowano usilne starania o dobry poziom wydawnictw uczelnianych. W szczególności mam tu na myśli zeszyty naukowe, na temat poziomu których (w skali ogólnopolskiej) krążą od lat w środowiskach naukowych nienajlepsze opinie. Sprawa wyglądała inaczej np. pod koniec lat pięćdziesiątych, kiedy to konkurencyjność ze strony innych wydawnictw naukowych (np. PAN-owskich) była mała, a publikowanie za granicą było z różnych względów znacznie trudniejsze niż obecnie. Niemniej jednak, utrzymanie uczelnianych zeszytów naukowych (z myślą przede wszystkim o habilitacjach, publikacjach młodych pracowników nauki i materiałach konferencyjnych) uważam za bardzo celowe. W chwili obec-

nej, o ile mi wiadomo, wszystkie uczelnie techniczne zeszyty takie wydają.

Podczas mej 6-letniej działalności w Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych wyrażałem niejednokrotnie pogląd co do celowości wydawania zeszytów naukowych jak i stworzenia warunków, zapewniających ich należyty poziom. Niemniej sprawa jest trudna i zmiana zakorzenionych w tej materii poglądów wymaga zdecydowanych działań i to w przeciągu dłuższego czasu.

W ramach moich starań jako redaktora naczelnego wprowadzono - już w czasie ubiegłej kadencji - krótkie streszczenie obcojęzyczne w którymś z języków kongresowych oraz obszernie streszczenie w języku angielskim na końcu artykułu, a ponadto - wszystkie tłumaczenia tabel i podpisów pod rysunkami (wzorem niektórych wydawnictw PAN-owskich). Uczulono redaktorów działowych na dobór kompetentnych i niezależnych recenzentów (dotyczy to, oczywiście, także skryptów, monografii i podręczników). Starałem się działać w sposób zdecydowany, nie ulegając próbom nacisku i interwencji.

- 3) Współpraca z Wydawnictwami Politechniki Śląskiej układała się wzorowo. Również współpraca z Redaktorami Działowymi przebiegała na ogół bez zakłóceń. W przypadku nowo powołanych Redaktorów Działowych należało się liczyć, ze względu na specyfikę ich działalności, z pewnym okresem adaptacyjnym.
- 4) Dążono do stosowania w miarę atrakcyjnych honorariów dla autorów podręczników i skryptów. Wysokość tych honorariów pasuje je w czołówce krajowej. To samo dotyczy honorariów dla recenzentów (stosowano tu pewne różnicowanie stawek w zależności od stopnia wnikliwości i objętości recenzji).
- 5) Wraz z kierownictwem Wydawnictwa czyniono uwieńczone powodzeniem starania o polepszenie szaty graficznej wydawnictw uczelnianych i znaczne skrócenie cyklu wydawniczego (który, na ogół, nie przekracza kilku miesięcy). Sprzyja temu, niewątpliwie, zniesienie monopolu Drukarni Politechniki i - w związku z tym - możliwość korzystania z usług innych drukarni.

Chciałbym z zadowoleniem poinformować Wysoki Senat, że **Wydawnictwo Politechniki Śląskiej uzyskało ostatnio pierwsze miejsce pod względem ilości wydanych pozycji i arkuszy wydawniczych wśród wszystkich wydawnictw**

uczelnianych podległych Ministrowi Edukacji Narodowej.

Podsumowując, chciałbym stwierdzić, że działania moje, jako Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej, miały przede wszystkim na celu utrzymanie wysokiej rangi naszej Uczelni, także i w dziedzinie działalności wydawniczej.

Prof. dr hab. inż. Jan Bandrowski

W dyskusji nad sprawozdaniem (prof. J. KONIECZYŃSKI, mgr E. LEŚKO - Kierownik Wydawnictwa, prof. R. GESSING, dr G. KOZŁOWSKA) poruszano sprawę rozpowszechniania wydawnictw, ze szczególnym uwzględnieniem promocji. Wydawnictwo Pol.Śl. - jak powiedziała pani Kierownik - jest zapraszane na targi w Warszawie, Wrocławiu i Poznaniu, a ostatnio, jako jedno z niewielu, zostało zaproszone do Paryża.

Dużą rolę w zakresie rozpowszechniania - powiedział na zakończenie dyskusji JM Rektor - może odegrać zwiększona aktywność autorów na wydziałach wśród studentów.

Senat przyjął sprawozdanie do akceptującej wiadomości, a JM Rektor podziękował profesorowi J. Bandrowskiemu za wieloletnią działalność na stanowisku redaktora.

■ W następnym punkcie przystąpiono do wyborów przedstawicieli nauczycieli akademickich do Rady Bibliotecznej. Zgodnie ze Statutem Pol.Śl. w skład Rady z głosem stanowiącym wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich powołanych przez Senat w liczbie wynoszącej 50% składu Rady, w tym co najmniej 25% składu stanowią nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego.

W wyniku tajnego głosowania w skład Rady Bibliotecznej na okres od 1 września 1997 r. do 31 sierpnia 2000 r. zostali wybrani:

1. prof. dr hab.inż. Ernest CZOGAŁA (32 "tak", 1 "nie")
2. prof. dr hab.inż. Wiesław SZEJA (28 "tak", 3 "nie", 2 "wstrz.")
3. dr hab. Jacek RĄB prof. w Pol. Śl. (29 "tak", 4 "nie")
4. dr hab.inż. Stanisław ŚCIESZKA prof. w Pol.Śl. (32 "tak", 1 "nie")
5. dr Wojciech MOCZULSKI (32 "tak", 1 "wstrz.")
6. mgr inż. Bogusław CIEŚLAR (33 "tak")

■ Z kolei Senat rozpatrzył 2 wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony i 3 wnioski w sprawie pierwszego mianowania na to stanowisko.

Pierwsze dwa wnioski dotyczyły:

- **dra hab.inż. Andrzeja KARBOWNIKA** (Katedra Organizacji Produkcji - ROZ),
- **dra hab.inż. Mieczysława METZGERA** (Instytut Automatyki - RAu).

Wnioski zreferowali Dziekani prof. J. BENDKOWSKI i prof. St. KOZIELSKI.

Dr hab.inż. A. Karbownik (doktorat - 1978, habilitacja - 1987 r.) rozpoczął pracę w Katedrze Eksploatacji Złóż Wydziału Górniczego (1970). Następnie pracował w Instytucie Projektowania, Budowy Kopalń i Ochrony Powierzchni (1971-93) oraz w Katedrze Zarządzania i Restrukturyzacji w Górnictwie (1993-97). Od 1 lipca br. jest zatrudniony w Katedrze Organizacji Produkcji Wydziału Organizacji i Zarządzania. Specjalizował się w problematyce projektowania i restrukturyzacji kopalń. Jego dorobek naukowy (autor lub współautor) obejmuje: 79 artykułów naukowych, w tym 14 opublikowanych w czasopiśmie zagranicznych, 53 referaty wygłoszone na konferencjach naukowych, w tym 19 na konferencjach międzynarodowych, 5 skryptów, 47 prac naukowo-badawczych oraz 61 ekspertyz i opracowań dla przemysłu. W latach 1991-93 kierował realizacją projektu badawczego finansowanego przez KBN. Praca poza Uczelnią pozwoliła mu na zdobycie wiedzy praktycznej. Pracował na częściowym etacie w Głównym Biurze Studiów i Projektów Górniczych w Katowicach oraz w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Pełnił funkcję wiceprezesa (1992-93) i prezesa Zarządu (1993-96) Państwowej Agencji Węgla Kamiennego S.A. w Katowicach. Aktualnie pełni funkcję redaktora naczelnego dwóch górniczych czasopism ("Wiadomości Górnicze", "Budownictwo Górnicze i Tunelowe") oraz redaktora działu "Organizacja i Zarządzanie" Zeszytów Naukowych Pol.Śl. Przebywał na stażach zagranicznych w Wyższych Szkołach Górniczych w Madrycie (11 mies.) i Bochum (18 mies. w ramach stypendium Fundacji Humbolta), w Uniwersytecie Technicznym w Berlinie (3 mies. w ramach stypendium Fundacji Humbolta), w Uniwersytecie w Owiedo (1,5 mies. w ramach programu "Tempus"). Trzykrotnie (w latach 1984-86) prowadził wykłady na kursach podyplomowych w Wyższej Szkole Górniczej w Madrycie.

Jest członkiem Komitetu Górnictwa PAN i przewodniczącym Sekcji Projektowania i Budownictwa Górniczego Komitetu Górnictwa PAN.

Dr hab.inż. M. Metzger (doktorat z wyróżnieniem - 1978 r., habilitacja - 1989 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1971 r. Jego zainte-

resowania naukowe koncentrują się wokół szeroko rozumianej problematyki modelowania, symulacji i sterowania ciągłymi procesami przemysłowymi. Przez ostatnie pięć lat jego badania obejmowały: uporządkowanie teorii eksperymentów symulacyjnych w ujęciu cybernetycznym (3 publikacje zagraniczne), numeryczną symulację układów dynamicznych z opóźnieniami zmiennych stanu (jedna publikacja zagraniczna), syntezę symulatorów w czasie rzeczywistym (kilka publikacji zagranicznych), algorytmy numeryczne dla układów o parametrach rozłożonych (4 publikacje zagraniczne, w tym 3 jako rozdziały w książkach), modelowanie, symulację i sterowanie procesami biologicznego oczyszczania wody i ścieków (kilka publikacji), syntezę symulatorów klasycznych wymienników ciepła i oryginalnego modelu matematycznego sieci ciepłowniczych. Wyniki wymienionych prac prezentowane były jako artykuły w czasopiśmie zagranicznych ("Simulation", "Systems Analysis", "Modelling and Simulation", "Water Science and Technology"), na konferencjach i w materiałach pokonferencyjnych. W sumie po habilitacji opublikował za granicą 30 samodzielnych prac.

Jest promotorem jednej pracy doktorskiej zakończonej i dwóch w toku. Jeden z jego doktorantów uzyskał w 1996 r. prestiżowe stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Przebywał na półrocznym stypendium naukowym we Francji (1983). Jest laureatem dwóch Nagród Ministra III stopnia. Kierował dwoma grantami (1991, 1992) i trzyletnim projektem celowym (1996-98) realizowanym w ramach współpracy polsko-francuskiej finansowanym przez KBN i rząd Francji. Od 1992 r. pełni funkcje zastępcy dyrektora Instytutu Automatyki i kierownika Zakładu Urządzeń i Układów Automatyki.

W tajnym głosowaniu Senat zaopiniował obydwa wnioski pozytywnie (A. Karbownik - 25 "tak", 5 "nie", 3 "wstrz."; M. Metzger - 31 "tak", 1 "nie", 1 "wstrz.").

Wnioski w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dotyczyły:

- **dra hab. Tadeusza WIECZORKA** (Katedra Procesów Metalurgicznych - RM),
 - **dra hab. Janusza WOCHA** (Instytut Transportu - RM),
 - **dra hab. Tadeusza ZAKRZEWSKIEGO** (Katedra Procesów Budowlanych - RB).
- Zreferowali je Dziekani prof. Cz. SAJDAK i prof. M. GRYZMAŃSKI.

Dr hab. T. Wieczorek (46 l., absolwent Wydz. Mat.-Fiz.-Chem. UŚl. - 1973 r., doktorat - 1975 r., habilitacja - 1992 r.) jest pracownikiem Politechniki Śląskiej od 1973 r. Specjalizuje się w zagadnieniach teoretycznych i użytkowych z zakresu nagrzewania indukcyjnego oraz magnetohydrodynamiki, głównie w zastosowaniach w przemyśle metalurgicznym i maszynowym. Jest autorem lub współautorem 59 publikacji naukowych, 62 ważniejszych prac naukowo-badawczych i ekspertyz technicznych, 8 patentów i 9 wdrożeń przemysłowych. Jest promotorem jednego przewodu doktorskiego. Wyróżniony nagrodą II stopnia Ministra Edukacji Narodowej (1990) i wielokrotnie nagrodami Rektora. Jest aktywnym członkiem wielu organizacji naukowo-technicznych i naukowych. Od kilku kadencji jest członkiem władz Polskiego Komitetu Elektrotermii SEP i SITPH. Drugą kadencję jest członkiem Kolegium Redakcyjnego dodatku "Elektrotermia" w "Przeglądzie Elektrotechnicznym". Członek Sekcji Elektrotermii Komitetu Elektrotechniki PAN.

Dr hab. J. Woch od 1992 r. pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Transportu Pol.Śl. (drugie miejsce zatrudnienia). Jest specjalistą z zakresu inżynierii ruchu oraz zastosowań matematyki i informatyki w transporcie. W swoim dorobku naukowym ma 2 książki, 39 artykułów i referatów oraz 39 prac badawczych. Jest promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego i czterech w toku. Kierował Zakładem Systemów Transportowych, a od 1994 r. jest kierownikiem Zakładu Inżynierii Ruchu. Utworzył nową specjalność - "Inżynieria Ruchu". Działa w zespołach Komitetu Transportu PAN, od 1980 r. również w Zespole Transportu Oddziału Śląskiego PAN, od 1988 r. jest członkiem Komitetu Transportu PAN. Od września br. podejmuje pracę w Instytucie Transportu Pol.Śl. jako pierwszym miejscu zatrudnienia.

Dr hab. T. Zakrzewski (58 l., absolwent Wydz. Mat.-Fiz. UŚl., doktorat - 1969 r., habilitacja - 1990 r.) ma 35-letni staż pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej. Najpierw pracował w Katedrze Fizyki A Pol.Śl., następnie w latach 1982-91 w Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG w Gliwicach, a od 1991 r. w Katedrze Procesów Budowlanych Wydz. Budownictwa Pol.Śl. Jego zainteresowania naukowe obejmowały elektrotechnikę (dielektryki) oraz pomiary drgań i diagnostykę maszyn górniczych. Obecnie zajmuje się akustyką budo-

wlaną. W swoim dorobku ma 43 prace publikowane i 43 niepublikowane prace naukowo-badawcze. Jest promotorem jednego przewodu doktorskiego w toku. Członek Komisji Górnictwa Katowickiego Oddziału PAN i rzeczoznawca Ligi Walki z Hałasem w zakresie akustyki i wibroakustyki przemysłowej.

Wszystkie wnioski Senat zaopiniował również pozytywnie (T. Wieczorek - 30 "tak", 3 "nie", 1 "wstrz."; J. Woch - 25 "tak", 5 "nie", 4 "wstrz."; T. Zakrzewski - 28 "tak", 4 "nie", 2 "wstrz.").

■ W związku z podjętą przez Senat uchwałą w dniu 7 kwietnia br., w sprawie wszczęcia postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Lotfi Askerowi ZADEHOWI z Uniwersytetu California w Berkeley, Prorektor R. SOSNOWSKI odczytał uchwały Senatów opiniujących, tj. Senatu Politechniki Poznańskiej (recenzentem był prof. Jan WĘGLARZ) i Senatu Politechniki Warszawskiej (recenzent - prof. Zdzisław PAWLAK). Oba Senaty wyraziły pozytywne opinie w sprawie podjętej przez nasz Senat inicjatywy. W zakończeniu recenzji prof. J. Węglarza czytamy:

"... Nie ulega żadnej wątpliwości, że prof. Lotfi A. Zadeh jest jednym z najwybitniejszych współczesnych uczonych w zakresie szeroko rozumianych nauk technicznych, a jego wyróżnienie doktoratem honoris causa Politechniki Śląskiej, w której teoria zbiorów przybliżonych i jej zastosowania ma licznych kontynuatorów skupionych wokół prof. Ernesta Czogały, jest w pełni uzasadnione i stanowi zaszczyt nie tylko dla tej Uczelni, ale dla całej nauki polskiej". Z kolei ostatni akapit recenzji prof. Z. Pawlaka jest następujący:

"... Reasumując uważam, że teoria zbiorów rozmytych stanowi bardzo poważne osiągnięcie, mające głęboki wpływ na rozwój wielu dyscyplin naukowych oraz szerokie zastosowanie w wielu dziedzinach. Uważam, że nadanie profesorowi Lotfi Zadehowi tytułu doktora honoris causa jest w pełni uzasadnione".

W tajnym głosowaniu nad wnioskiem w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Lotfi Askerowi ZADEHOWI oddano 34 głosy ważne, w tym 32 "tak" i 2 "nie".

W uchwale (nr X/70/96/97 napisano:

Senat Politechniki Śląskiej po zapoznaniu się z opiniami Senatu Politechniki Poznańskiej oraz Senatu Politechniki Warszawskiej postanawia

1. Nadać tytuł DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ Panu Profesorowi Lotfi Askerowi Zadehowi z Uniwersytetu California w Berkeley - za wybitny wkład w teorię systemów i sterowania oraz za sformułowanie nowej metodologii modelowania złożonych zjawisk, bazującej na Jego przełomowej teorii zbiorów rozmytych.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

■ W następnym punkcie Senat zatwierdził jednomyślnie (w głosowaniu jawnym) zwerifikowane przez biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe za rok 1996.

Przed głosowaniem odbyła się krótka dyskusja (prof. J. BENDKOWSKI, mgr E. BRONKA - radca prawny, prof. E. ŚWITOŃSKI, mgr W. WYDRYCHIEWICZ, Prorektor J. CHOJCAN i JM Rektor B. POCHOPIEŃ), która była poświęcona sprawom formalnym weryfikacji i zatwierdzenia sprawozdania.

W opinii biegłego rewidenta (Michał Przybyła - Biuro Doradztwa i Usług, Zakład Pracy Chronionej w Sosnowcu) czytamy m.in.:

"... Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z określonymi w powołanej wyżej ustawie (Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.) zasadami rachunkowości, stosowanymi w sposób ciągły, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Jest ono zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa..."

■ W związku z zakończeniem kadencji redaktora naczelnego wydawnictwa Pol.Śl. prof. Jana BANDROWSKIEGO, Senat na wniosek JM Rektora zaopiniował pozytywnie na to stanowisko prof. dra hab. Zygmunta KLESZCZEWSKIEGO.

W głosowaniu tajnym Kandydat uzyskał 30 głosów "za" i 2 "nie".

Prof. Z. Kleszczewski będzie więc pełnił funkcję redaktora naczelnego Wydawnictwa Pol. Śl. w okresie od 1 września br. do 31 sierpnia 2000 r.

■ Sprawę przystąpienia Politechniki Śląskiej do Spółki Akcyjnej pod nazwą "Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych S.A." zreferował Prorektor prof. J. CHOJCAN. Na terenie Śląska, w Gliwicach powstaje Instytut, którego obszar zainteresowań pokrywa się z zakresem badawczym lub dydaktycznym prawie wszystkich wydziałów naszej Uczelni. W skład Spółki wchodziły instytuty branżowe, Uniwersytet Śląski, Uni-

wersytet Warszawski oraz dwie firmy australijskie. Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów zapoznała się z propozycją, ze szczególnym uwzględnieniem strony finansowej i organizacyjnej. Mając na uwadze dotychczasowe przykre doświadczenie w tym zakresie, Komisja wyraziła obawy w związku z zamiarem przystąpienia naszej Uczelni do tej Spółki (wynik głosowania - 7 "tak", 7 "nie").

Przed głosowaniem sprawę szczegółowo przedyskutowano (prof. J., BENDKOWSKI, prof. J. CHOJCAN, mgr W. WYDRYCHIEWICZ, prof. W. CHOLEWA, prof. M. GRYZMAŃSKI, prof. E. ŚWITOŃSKI i prof. R. WILK). Dyskutanci w trosce o prestiż Uczelni pytali o ryzyko przystąpienia do Spółki i skład akcjonariuszy. Głównym udziałowcem - jak powiedział Prorektor J. Chojcan - jest Instytut Gcodezji i Kartografii (30%), pozostali udziałowcy mają po (5-10)% udziałów, w tym Politechnika Śląska - 10%. Udział ten daje Uczelni dodatkowe uprawnienia, tj. prawo uczestnictwa jednego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej Spółki. Z prawnego i finansowego punktu widzenia zagrożenie jest znikome, ponieważ wysokość kapitału nie jest duża, a Spółka nie ma charakteru spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Na pytania dotyczące wiarygodności inicjatora przedsięwzięcia pana Sambury (był adiunktem w Katedrze Mostów Wydz. Budownictwa Pol.Śl. oraz szefem Ośrodka Gliwickiego Biura Budownictwa Przemysłowego) stwierdzono, iż jest to osoba godna zaufania.

W głosowaniu jawnym Senat większością głosów (26 "tak", 7 "wstrz.") podjął uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Politechniki Śląskiej do Spółki Akcyjnej pod nazwą "Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych S.A." oraz objęcia akcji w wysokości nie przekraczającej 10% kapitału akcyjnego Spółki.

■ Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI złożył informację o przebiegu naboru na I rok studiów w roku ak. 1997/98. 26 czerwca rozpoczęło się w Uczelni postępowanie kwalifikacyjne, a 4 lipca odbyło się posiedzenie Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej i zostały ogłoszone listy przyjętych kandydatów. Stwierdzono, że nie został wyczerpany limit miejsc na wszystkich kierunkach. Uruchomiono drugi etap naboru na 10 kierunków studiów dziennych i 11 kierunków studiów wieczorowych, który zakończył się ogłoszeniem wyników w dniu 16 lipca. Przewidziano uruchomienie trzeciego etapu naboru we wrześniu. Szczegółowe informacje o wynikach naboru na poszczególne kierunki studiów po dwóch eta-

pach zamieściliśmy w czerwcowym wydaniu Z ŻYCIA... W rubryce DYDAKTYKA niniejszego numeru publikujemy natomiast końcowe wyniki naboru wg stanu z dnia 11 września br.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:

● **JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ** przypomniał termin następnego posiedzenia Senatu (22.09.br.) oraz poinformował o możliwości korzystania z siłowni w Ośrodku Sportu. JM Rektor podziękował prof. J. Sułkowskiemu za przekazywane Senatowi informacje o pracach Rady Głównej Sz.W. oraz wszystkim członkom Senatu za współpracę w kończącym się roku akademickim i życzył miłego wypoczynku w okresie wakacji.

● **Prorektor prof. R. SOSNOWSKI** poinformował, że żaden wniosek o nagrodę MEN z naszej Uczelni nie uzyskał w tym roku akceptacji Ministra.

● **Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI** poinformował, że planowana kwota za godziny ponadwymiarowe (4.697 tys. zł.) w roku ak. 1996/97 dzięki gospodarności dziekanów nie będzie w całości wydatkowana.

● **Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ** złożył sprawozdanie dotyczące zagrożenia obiektów uczelnianych wskutek nagłych i obfitych opadów deszczu. W Gliwicach został ogłoszony stan pogotowia przeciwpowodziowego. Uczelnia została włączona do tej akcji, uruchomiono odpowiednie służby, których zadaniem była ochrona zagrożonych obiektów (o skutkach powodzi piszemy w innym miejscu).

● **Prof. J. BENDKOWSKI** prosił o informacje na temat Tempusa "Kompakt". Prorektor R. Sosnowski poinformował, że szczegółowe dane na ten temat będą przekazane w najbliższym czasie.

● **Prof. J. SUŁKOWSKI** poinformował o pracach Rady Głównej Sz.W. w miesiącach maj-czerwiec br. (o pracach RG Sz.W. w tym okresie pisaliśmy w czerwcowym numerze Z ŻYCIA...).

■ XI zwyczajne posiedzenie Senatu Pol. Śl. w r.ak. 1996/97

odbyło się 22 września br. z porządkiem obrad: wyrażenie zgody w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dr inż. Andrzeja Ajdukiewicza, prof. dr hab.inż. Włodzimierza Starosolskiego i prof. dr hab.inż. An-

drzeja Jarzębskiego, zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab.inż. Mariana Nantki, dra hab.inż. Andrzeja Bryczkowskiego i dra hab. inż. Janusza Walczaka, informacja o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 1997/98, informacja o stratach Uczelni związanych z powodzią oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 35 członków Senatu i 8 zaproszonych gości.

■ **W sprawach personalnych rozpatrzono w pierwszej kolejności 3 wnioski o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego:**

● **prof. dra inż. Andrzeja AJDUKIEWICZA** w Katedrze Inżynierii Budowlanej (RB),

● **prof. dra hab.inż. Włodzimierza STAROSOLSKIEGO** w Katedrze Konstrukcji Budowlanych (RB),

● **prof. dra hab.inż. Andrzeja JARZĘBSKIEGO** w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Procesowej (RCh).

Wnioski zreferowali: Dziekan prof. M. GRYZMAŃSKI (RB) i Prodziekan prof. R.MAZURKIEWICZ (RCh).

Prof. dr inż. A. Ajdukiewicz (58 l., doktorat - 1968 r., tytuł profesora nadzwyczajnego - 1989 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1961 r. Jego działalność naukowa obejmuje wiele dziedzin budownictwa betonowego, a przede wszystkim konstrukcje sprężone, żelbetowe szkielety dużych rozpiętości, nowoczesne konstrukcje płytowo-słupowe, a ostatnio badanie i zastosowanie betonów wysokiej wytrzymałości. W swoim dorobku ma autorstwo lub współautorstwo ponad 150 pozycji, w tym 12 książek i skryptów, 45 artykułów naukowych i 85 opublikowanych referatów. Był promotorem 3 przewodów doktorskich, opiekunem 3 przewodów habilitacyjnych oraz recenzentem 10 prac doktorskich i 4 rozpraw habilitacyjnych. Opracował także 2 recenzje dorobku do wniosków o tytuł profesora i 2 recenzje wniosków w sprawie mianowania na stanowisko profesora. W latach 1977-79 był dziekanem Wydziału Budownictwa, od 1994 r. jest kierownikiem Katedry Inżynierii Budowlanej, a w latach 1991-96 kierował równocześnie Katedrą Budownictwa Betonowego w Politechnice Łódzkiej. W latach 1982-85 pracował na kontrakcie wizytującego wykładowcy na Uniwersytecie w Nigerii. Został dwukrotnie

wybrany na członka Zespołu Mechaniki, Budownictwa i Architektury w KBN i przewodniczącego Komitetu Nauki Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Jest członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz wieloletnim członkiem Sekcji Konstrukcji Betonowych w tym Komitecie, ostatnio działa w Komitecie Naukowym światowej konferencji, która odbędzie się w 1998 r. w Berlinie.

Prof. dr hab. inż. Wł. Starosolski (64 l., doktorat - 1962 r., habilitacja - 1968 r., tytuł profesora ndzw. - 1986 r.) rozpoczął pracę w Uczelni w 1956 r. Zajmował się m.in. badaniami konstrukcji sprężonych, płaskich stropów bezgłowicowych, ustrojów płytowo-słupowych oraz praktycznymi zastosowaniami metod komputerowych. Jest jednym z najwybitniejszych specjalistów konstrukcji żelbetonowych w kraju, o międzynarodowej renomie. Jego niezwykle bogaty dorobek naukowy składa się z: 15 książek i podręczników akademickich, 101 artykułów, 100 referatów oraz 17 patentów i 5 wzorów użytkowych. Wypromował 7 doktorów nauk technicznych, był recenzentem 7 habilitacji i wniosków o tytuł naukowy oraz 7 prac doktorskich. Jeden z Jego wychowanków uzyskał stopień doktora habilitowanego. Był zastępcą dyrektora Instytutu Konstrukcji Budowlanych (1971-91), dyrektorem tego Instytutu (1991-94), a od 1994 r. jest kierownikiem Katedry Konstrukcji Budowlanych. Jest przewodniczącym Normalizacyjnej Komisji Problemowej 213, członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, członkiem Sekcji Konstrukcji Betonowych tego Komitetu oraz zastępcą przewodniczącego Komisji Uprawnień Budowlanych. Powoływany jest w skład Komitetów Naukowych różnych konferencji. Przez wiele lat był projektantem, a następnie konsultantem w biurach projektowych (m.in. Miastoprojekt i Inwestprojekt). Jest jednym z organizatorów Ogólnopolskich Warsztatów Projektanta Budownictwa.

Prof. dr hab. inż. A.B. Jarzębski (50 l., doktorat - 1974 r., habilitacja - 1978 r., tytuł profesora - 1992 r.) przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej w Instytucie (wcześniej Zakładzie) Inżynierii Chemicznej PAN w Gliwicach. W latach 1977-79 pracował na Wydziale Inżynierii Chemicznej Uniwersytetu Bradford w Wielkiej Brytanii. Początkowo zajmował się algorytmami obliczeń specjalnych

wymienników ciepła oraz dyspersji wzdłużnej, później przepływami cieczy nieniuonowskich oraz nieniuonowskich układów wielofazowych. Prowadził także, pionierskie w kraju, badania z zakresu ekstrakcji nadkrytycznej oraz badania z kinetyki i matematycznej analizy procesów fermentacyjnych. Ostatnio Jego badania koncentrują się na aerożelach i ich wykorzystaniu w katalizie i biokatalizie oraz zagadnieniach separacji produktów biosyntezy. Jest autorem lub współautorem 57 artykułów naukowych oraz 41 referatów wygłoszonych na konferencjach w kraju i zagranicą, a także autorem 3 patentów i 2 zgłoszeń patentowych. Jest promotorem 3 ukończonych rozpraw doktorskich oraz 2 rozpraw w toku. Ze strony polskiej kieruje tematami badawczymi ujętymi w bilateralnych programach współpracy między Polską i Francją, Polską i Belgią oraz PAN i Rosyjską Akademią Nauk. Od 1992 r. jest członkiem Komitetu Biotechnologii przy Prezydium PAN.

Wszystkie wnioski zostały wcześniej pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Kadry Naukowej, o czym poinformował Prorektor prof. J. CHOJCAN.

W głosowaniu tajnym Senat zaopiniował wnioski pozytywnie większością głosów (A. Ajdukiewicz - 30 "tak", 4 "nie", 1 "wstrz."; Wł. Starosolski - 32 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz."; A. Jarzębski - 28 "tak", 4 "nie", 3 "wstrz.").

■ Następnie rozpatrzono 3 wnioski w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego:

- **dra hab.inż. Mariana NANTKI** w Katedrze Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania (RIE),
- **dra hab.inż. Andrzeja BRYCZKOWSKIEGO** w Katedrze Aparatury Chemicznej i Procesowej (RCh),
- **dra hab.inż. Janusza WALCZAKA** w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej (RE).

Wnioski zreferowali: Prodziekani prof. M. BODZEK (RIE) i prof. R. MAZURKIEWICZ (RCh) oraz Dziekan prof. A. RODACKI (RE).

Dr hab.inż. M. Nantka (habilitacja - 1994 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1970 r. Jego działalność naukowa dotyczy problematyki energooszczędności w budownictwie, a w szczególności dopracowywania metodyki po-

miarów i modelowania matematycznego procesów wentylacyjnych. Opublikował 3 prace o charakterze monograficznym, w tym jedną za granicą, 16 artykułów naukowych w czasopiśmie technicznych oraz 32 referaty. Uczestniczył w realizacji kilkunastu prac naukowo-badawczych, koordynował 3 wieloetapowe prace n-b oraz dwie prace finansowane przez KBN. Od kilkunastu lat współpracuje z filią International Energy Agency o nazwie Air Infiltration and Ventilation Centre k. Londynu oraz z Uniwersyteciem w Melbourne. Jest promotorem 2 prac doktorskich i autorem skryptu. Obecnie przygotowuje do wydania m.in. książkę nt. gospodarki cieplnej w budownictwie. Jest członkiem krajowych i zagranicznych organizacji naukowo-technicznych, w tym Sekcji Fizyki Budowli KILiW PAN oraz rzeczoznawcą PZITS z zakresu ogrzewnictwa i wentylacji. Od 1994 r. pełni funkcję Kierownika Zespołu Ogrzewnictwa i Ciepłownictwa w Katedrze.

Dr hab.inż. A. Bryczkowski (56 l., doktorat z wyróżnieniem - 1974 r., habilitacja - 1981 r.) rozpoczął pracę w Uczelni w 1967 r. w Katedrze Inżynierii Chemicznej i Konstrukcji Aparatury (późniejszy Instytut Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury). W 1977 r. przeszedł do pracy w Instytucie Metali Nieżelaznych w Gliwicach, a następnie w roku 1981 podjął pracę w Instytucie Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze, gdzie pracuje nadal, kierując Zakładem Inżynierii. W IChPW zajmuje się pracami związanymi z technologią poduszania wsadu węglowego przed koksowaniem. Jego dorobek naukowy obejmuje (autorstwo lub współautorstwo): 24 publikacje naukowe, 16 referatów i komunikatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych, 45 prac niepublikowanych, 8 patentów. Jest promotorem 3 zaawansowanych przewodów doktorskich i współautorem 2 skryptów uczelnianych.

Dr hab.inż. J. Walczak (47 l., doktorat z wyróżnieniem - 1986 r., habilitacja - 1993 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1981 r. Zajmuje się teorią mocy układów z przebiegami niesinusoidalnymi, analizą i syntezą układów parametrycznych i nieliniowych, a także zastosowaniami sieci neuronowych i chaosu deterministycznego w teorii obwodów elektrycznych. W swoim dorobku posiada 136 publikacji (29 samodzielnych) w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych krajowych i zagranicznych, skrypt, trzy monografie i dwa patenty.

Jest autorem lub współautorem ponad 100 niepublikowanych prac naukowo-badawczych dla przemysłu, głównym wykonawcą 10 grantów oraz kierownikiem 3 grantów promotorskich. Jest promotorem 2 otwartych przewodów doktorskich oraz opiekunem naukowym 4 przyszłych doktorantów. Był recenzentem dwóch rozpraw doktorskich. Za prace naukowe i działalność dydaktyczną został wyróżniony dziesięcioma nagrodami Rektora Politechniki Śląskiej, a w r. 1995 nagrodą PTETiS. Jest członkiem Sekcji Elektrotechniki Komitetu Elektrotechniki PAN, Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, członkiem Komitetu Organizacyjnego ogólnopolskiej konferencji "Seminarium Podstaw Elektrotechniki i Teorii Obwodów" organizowanej pod patronatem PAN, członkiem Komitetu Programowego ogólnopolskiej konferencji "Podstawowe Problemy Elektrotechniki i Energoelektroniki", organizowanej także pod patronatem PAN.

Pozytywną opinię o wnioskach w imieniu Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej przedstawił Prorektor prof. J. CHOJCAN.

W głosowaniu tajnym Senat zaopiniował wnioski pozytywnie większością głosów (M. Nantka - 31 "tak", 2 "nie", 2 "wstrz."; A. Bryczkowski - 29 "tak", 4 "nie", 2 "wstrz."; J. Walczak - 33 "tak", 2 "nie").

■ W następnym punkcie Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI przedstawił informacje o wynikach naboru na I rok studiów w r. ak. 1997/98.

Nabór na studia dzienne odbywał się w trzech etapach (dwa w lipcu i jeden we wrześniu):

I etap - 7320 kandydatów, przyjęto 4300,

II etap - 811 kandydatów, przyjęto 692,

III etap - przyjęto 124 kandydatów.

Na studia wieczorowe nabór przeprowadzono także w trzech etapach, które dały następujące efekty:

I etap - przyjęto 1348 kandydatów,

II etap - przyjęto 391 kandydatów

III etap - przyjęto 465 kandydatów.

Łącznie na studia dzienne i wieczorowe spośród zgłoszonych ponad 10 600 kandydatów przyjęto 7083. W opinii Prorektora, liczba zgłoszonych kandydatów uzasadnia rozpatrzenie możliwości zaostrożenia kryteriów przyjęć w przyszłości. Szczegółowe informacje z naboru na poszczególne kierunki studiów zamieszczamy w rubryce DYDAKTYKA.

■ **Informację o stratach Uczelni związanych z powodzią przedstawił Dyrektor Administracyjny mgr inż. W. WYDRYCHIEWICZ.** Odpowiednie opracowanie na ten temat, zawierające część opisową i zdjęcia, przekazano - jak powiedział na wstępie Dyrektor - do MEN oraz wszystkich instytucji, które zajmują się skutkami powodzi. Opracowanie to udostępniono również członkom Senatu, a jego zasadniczą część opisową publikujemy również w niniejszym wydaniu Z ŻYCIA... Jak oszacowano, Uczelnia poniosła straty w wyniku powodzi w wysokości ok. 4 mln zł 500 tys. zł, w tym: 950 tys. zł - w wyposażeniu budynków i 1 mln 700 tys. zł. - w aparaturze naukowo-badawczej. W trakcie tych katastrofalnych, lipcowych zdarzeń Kierownictwo Uczelni przeprowadzało bieżącą analizę sytuacji, na podstawie której podejmowano niezwłocznie działania, zmierzające do pozyskania środków na usuwanie szkód. W pierwszym etapie Uczelnia uzyskała następujące dofinansowanie:

- z KBN 500 tys. zł.,
- z Fundacji na rzecz Rozwoju Nauki Polskiej 100 tys. zł.,
- z MEN 430 tys. zł.

Na podstawie oceny strat Prorektor ds. Nauki przekazał na pokrycie szkód kwotę 380 tys. zł. ze środków KBN dla obiektów Wydziału Chemicznego i po 60 tys. zł. dla Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz Wydziału Matematyczno-Fizycznego. Dotację z Fundacji na rzecz Rozwoju Nauki Polskiej przeznaczono w całości na odtworzenie składnicy wyrobów gotowych Wydawnictwa Pol.Śl.

Władze Uczelni oczekują na dalsze decyzje szczebla centralnego w sprawie środków na usuwanie skutków powodzi.

JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ skierował pod adresem dziekanów i wszystkich tych, którzy włączyli się w czasie powodzi do akcji ratowania majątku Uczelni serdeczne podziękowanie.

Słowa podziękowania na ręce Dyrektora W. WYDRYCHIEWICZA dla całego zespołu, który centralnie zajął się w tym okresie zabezpieczaniem mienia Uczelni skierował również Dziekan prof. W. CHOLEWA.

Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ poinformował na zakończenie, że zaliczka przyznana przez MEN na usuwanie skutków powodzi została umieszczona w dokumentach planistycznych Uczelni, a wydatki na ten cel będą szczegółowo ewidencjonowane. Środki te nie mogą być jednak

wykorzystywane na zakup aparatury naukowo-badawczej.

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach zabierali głos:**

● **Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI**, który poinformował, że spośród 21 wniosków, jakie wpłynęły z wydziałów w sprawie stypendiów MEN, stypendium takie przyznano jedynie 9 studentom (nazwiska osób podamy w następnym numerze Z ŻYCIA...). Stypendium naukowe MEN mogą uzyskać studenci ze średnią ocen powyżej 4,7. Wnioski, które nie zostały zaakceptowane przez MEN, posiadały średnią ocen zbliżoną do 4,7. Zbyt mała liczba kandydatów ze średnią ocen powyżej wymaganej jest wynikiem tego, że w Uczelni - jak powiedział Prorektor - zbyt rzadko stosowana jest ocena 5,5.

Prorektor poinformował również o spotkaniach z przedstawicielami "Fiata" (15 i 16 września br.) oraz o podpisanej umowie o współpracy z Kuratorium Oświaty (szczegóły p. KRONIKA REKTORSKA).

● **Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. J. CHOJCAN** poinformował o odbytej w dniach 11-13 września br. Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (szczegóły - KRONIKA REKTORSKA).

● **Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ** omówił:

- sprawę remontów domów studenckich oraz
- sprawę zmian przepisów związanych z opieką zdrowotną.

Najszerszym zakresem prac remontowych objęto domy studenckie "Elektron", "Strzecha" i "Ondraszek". Pozostałe również są remontowane, ale w węższym zakresie. W domu studenckim w Katowicach prowadzone są prace remontowe, których głównym celem jest usunięcie zagrożenia pożarowego. Jakość umeblowania wszystkich domów - zdaniem Dyrektora - jest fatalna. Trwa również remont stołówek studenckich w Gliwicach.

Zmianie uległy przepisy związane z opieką zdrowotną. W czerwcu br. ukazała się Ustawa o Służbie Medycyny Pracy, która w zupełnie odmienny sposób od dotychczasowego reguluje obowiązki tej służby w odniesieniu do zakładów pracy, a więc i szkół wyższych. Służba Medycyny Pracy, zgodnie z nową Ustawą, realizuje zadania w odniesieniu do pracowników i studentów, którzy w trakcie wykonywania zawodu lub praktycznej nauki zawodu są narażeni na działanie czynników

szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia. To samo dotyczy słuchaczy studiów doktoranckich. Stwierdzenie to stanowi, że Służba Medycyny Pracy nie zajmuje się innymi schorzeniami i dolegliwościami, nie związanymi z procesem pracy i nauki, które nie wpływają bezpośrednio lub pośrednio na stan zdrowia. Tak więc dotychczasowe zadania realizowane przez nasze przychodnie, przestają być obowiązującymi. Dyrektor ZOZ w Gliwicach skierował pismo do JM Rektora, w którym stwierdza, że wydane akty prawne mają moc obowiązującą od 1 stycznia 1998 r. Efektem tej decyzji jest radykalne zmniejszenie etatów w przychodniach zdrowia, praktycznie równoznaczne z ich likwidacją. Z tym faktem - zdaniem Dyrektora - nie można się pogodzić, ale możliwości rozwiązań też są ograniczone.

Funkcjonują dwie ustawy: pierwsza cytowana wyżej oraz druga dotycząca zakładów opieki zdrowotnej, które mogą świadczyć usługi medyczne. Takim zakładem może być zakład publiczny, czyli ZOZ, oraz zakład powołany przez pracodawcę. Wniosek sąd, że Uczelnia może utworzyć własny zakład opieki zdrowotnej funkcjonujący na określonych zasadach. Może to być również zakład utworzony przez lekarzy, którzy założą spółkę lekarską, spełniającą określone warunki. Interującym rozwiązaniem i realnym terminowo jest wystąpienie Politechniki z wnioskiem o zarejestrowanie Zakładu Opieki Zdrowotnej. Warunkiem zarejestrowania niepublicznego ZOZ jest posiadanie odpowiedniej bazy lokalowej

i sprzętowej. Problemem jest natomiast fakt, że Ustawa ogranicza możliwości finansowania z budżetu Państwa. Większość świadczeń, bez względu na przyjęte rozwiązanie, będą to świadczenia płatne, które musi pokrywać albo zakład pracy, albo pracownik lub student. Z drugiej strony MEN w swoim zarządzeniu wyraźnie określa, że student i jego niepracujący współmałżonek są objęci pełną opieką zdrowotną.

Zdaniem Dyrektora są dwa rozwiązania: albo likwidacja przychodni, albo utworzenie własnego ZOZ. Trzeci wariant, tj. poszukiwanie niepublicznego ZOZ jest mało realny, ze względu na krótki termin realizacji (do 1 stycznia 1998 r.). W tej sprawie prowadzone będą konsultacje ze Związkami Zawodowymi.

- **Prof. R. MAZURKIEWICZ** poinformował o powierzeniu Wydziałowi Chemicznemu organizacji III Kongresu Technologii Chemicznej w roku 2000. Jest to prestiżowa konferencja (w ub. roku brało w niej udział ponad 800 uczestników) i może przyczynić się do podniesienia rangi Wydziału i Uczelni.

- **Prof. W. CHOLEWA** zasygnalizował problem braku sal wykładowych na niektórych wydziałach.

- **Prof. J. SUŁKOWSKI** poinformował Senat o działalności Rady Głównej Sz. W.

- Na zakończenie posiedzenia **JM REKTOR** życzył wszystkim dużo sił i zapału do realizacji zadań w nowym roku akademickim oraz zaprosił na uroczystą inaugurację w dniu 8 października.

KRONIKA REKTORSKA

■ 1 lipca br. odbyło się w Politechnice Warszawskiej pierwsze posiedzenie Prezydium związanej 7 czerwca br. Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP). W myśl regulaminu KRASP to struktura nieformalna i nie rejestrowana, której podstawowym zadaniem jest utrzymanie jedności środowiska akademickiego oraz reprezentowanie uczelni wyższych na zewnątrz. Utworzono ją w Krakowie, o czym pisaliśmy w poprzednim numerze *Z ŻYCIA...*, w przeddzień spotkania rektorów z Papieżem Janem Pawłem II. Przewodniczącym KRASP został wybrany Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Aleksander KOJ. Wybrano także dwóch

wiceprzewodniczących, którymi są: Rektor Szkoły Głównej Handlowej prof. Janina JÓZWIAK i Rektor Politechniki Warszawskiej prof. Jerzy WOŹNICKI. W skład Prezydium KRASP, oprócz przewodniczącego i wiceprzewodniczących, wchodzi przewodniczący Konferencji poszczególnych typów szkół wyższych. Prezydium podjęło dwie uchwały. Pierwsza dotyczyła utworzenia funduszu wydzielonego z prywatyzacji majątku narodowego, który byłby przeznaczony na inwestycje związane z rozwojem bazy dydaktycznej państwowych szkół wyższych. W drugiej poparto stanowisko Rady Głównej Sz. W. (z 19 czerwca br.) w spra-

wie nadawania szkołom nazw: uniwersytet, akademia, politechnika.

■ 10 lipca br. w Gliwicach w siedzibie Gliwickiej Agencji Inicjatyw Gospodarczych odbyły się warsztaty, których tematem była analiza szans utworzenia w Gliwicach Parku Naukowo-Technicznego, zagrożeń dla realizacji tego przedsięwzięcia i możliwych dróg finansowania oraz skutków dla rozwoju regionu. W warsztatach Politechnikę Śląską reprezentowali: Prorektor ds. Nauki Remigiusz SOSNOWSKI i Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Przemysłem i Transferu Technologii Jerzy BARGLIK. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Zarządu Miasta Gliwice oraz kluczowych instytucji dla powołania tego Parku. Zajęcia prowadzili konsultanci Amerykańskiej Agencji Rozwoju Międzynarodowego U.S.A.I.D. w ramach pilotażowego programu partnerstwa dla samorządów terytorialnych Szerzej o Parku Naukowo-Technicznym piszemy w innym miejscu.

■ 22 lipca br. Prorektor ds. Nauki Remigiusz SOSNOWSKI spotkał się w KBN w Warszawie z kierownictwem Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej. Tematem spotkania, w którym uczestniczyli panowie Marek KĘPKA (dyrektor departamentu) i Piotr PAJESTKA (wicedyrektor departamentu), był udział Politechniki Śląskiej we współpracy międzynarodowej wynikającej z umów międzyrządowych. Zdaniem rozmówców udział naszej Uczelni w programach międzynarodowych jest za mały w porównaniu z potencjałem naukowym i badawczym.

■ W lipcu br. podpisano umowę o współpracy z Kuratorium Oświaty. W ustaleniach szczegółowych do umowy zostaną określone możliwości uczestnictwa przedstawicieli wydziałów w egzaminach maturalnych, co z kolei powinno doprowadzić do wspólnego naboru na studia. Umowę ze strony Politechniki podpisał Prorektor ds. Dydaktyki W. ZIELIŃSKI.

■ 18 sierpnia br. odbyło się spotkanie Prorektorów Remigiusza SOSNOWSKIEGO i Wojciecha ZIELIŃSKIEGO z przedstawicielami wydziałów zainteresowanych udziałem w programie SOCRATES. W spotkaniu reprezentowane były wydziały: RAu, RG, RE i RMF, które potwierdziły gotowość udziału w progra-

mie. Powołano zespół sterujący w składzie: dr inż. Jerzy MOŚCIŃSKI - Pełnomocnik Rektora ds. Programów Międzynarodowych, dr hab.inż. Konrad WOJCIECHOWSKI prof. w Pol.Śl. - przedstawiciel Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki, mgr Danuta OBRACAJ - Dział Współpracy z Zagranicą oraz inż. Joanna MROWIEC - Dział Nauczania.

Osoby zainteresowane programem SOCRATES mogą się konsultować z dr inż. J. Mościńskim w celu uzyskania bliższych informacji.

■ W dniach 11-13 września br. w Białymstoku odbyła się kolejna Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, w której uczestniczył Prorektor J. CHOJCAN. Program spotkania obejmował: sprawy finansowania uczelni, w tym pokrycie szkód spowodowanych powodziami, problem elastyczności studiów i współpracy uczelni wyższych ze szkołami średnimi w celu realizacji wspólnego naboru kandydatów na studia. Największe straty w wyniku powodzi poniosły Politechnika Wrocławska i Politechnika Śląska. Dla pokrycia szkód uruchomione zostały rezerwy KBN i MEN. Poinformowano, że dotacje na szkolnictwo wyższe mają wzrosnąć do 11%, natomiast mają zmaleć dotacje KBN na naukę. W tej drugiej kwestii rektorzy wystosowali protest do odpowiednich władz. W sprawie elastyczności studiów większość rektorów opowiedziała się za modelem 3-stopniowych studiów (inżynierskie, magisterskie i doktoranckie). Aprobata większości uczestników uzyskała również propozycja dotycząca naboru na studia przy współpracy ze szkołami średnimi (udział przedstawicieli szkolnictwa wyższego w egzaminach maturalnych i stopniowe ograniczanie egzaminów wstępnych). W dyskusji poruszano także sprawę kształcenia na kierunku "Zarządzanie i Marketing". Uznano za celowe przypisanie tego kierunku do konkretnej dziedziny technicznej. Odniesiono się krytycznie do Ustawy o wyższych szkołach zawodowych.

■ W dniach 15 i 16 września odbyło się spotkanie z przedstawicielami "Fiatu", w którym uczestniczyli Prorektor W. ZIELIŃSKI i przedstawiciele wydziałów zainteresowanych współpracą z tym koncernem. Pozytywnie oceniono przygotowania Uczelni do realizacji programu współpracy i zapewniono o możliwości rozszerzenia umowy. Dla studentów naszej Uczelni "Fiat" postanowił przyznać 3 stypendia.

TYTUŁ NAUKOWY STOPNIE I STANOWISKA

■ Tytuł naukowy profesora

Z dniem 8 lipca br. **dr hab.inż. Karol KUŚ** (RIE) prof. w Pol.Śl. został mianowany przez Prezydenta RP na profesora tytularnego.

■ Doktoraty

W okresie lipiec - wrzesień 1997 r. stopień doktora uzyskali:

- **mgr inż. Adrian HALINKA** (31 l.) z Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol.Śl.; temat pracy - "Adaptacyjne algorytmy pomiarowe cyfrowej automatyki zabezpieczeniowej generatorów o szerokim zakresie zmian częstotliwości", promotor - prof. dr hab.inż. Wilibald WINKLER, RE - 3.07.97 r., z wyróżnieniem
- **mgr inż. Bolesław JANKOWSKI** (31 l.) z Wydz. Mechaniki Precyzyjnej Pol. Warszawskiej; temat pracy - "Modelowanie rozwoju krajowego systemu energetycznego z uwzględnieniem wymagań stabilizacji i redukcji emisji dwutlenku węgla w Polsce", promotor - doc.dr hab.inż. Janusz COFAŁA, RIE - 3.07.97 r.
- **mgr inż. Bernadetta CZERSKA** (32 l.) z Instytutu Inżynierii Wody i Ścieków Pol.Śl.; temat pracy - "Kontrola i ocena procesu biologicznej defosfatacji ścieków w oparciu o biochemiczne cechy mikroorganizmów osadu czynnego", promotor - prof. dr hab.inż. Korneliusz MIKSCH, RIE - 4.07.97 r. z wyróżnieniem
- **mgr inż. Irena KORUS** (34 l.) z Instytutu Inżynierii Wody i Ścieków Pol.Śl.; temat pracy - "Formowanie ultrafiltracyjnych membran polimerowych pod kątem ich wykorzystania w technologii wody i ścieków", promotor - prof.dr hab.inż. Michał BODZEK, RIE - 4.07.97 r., z wyróżnieniem
- **mgr inż. Katarzyna CIOSK** (36 l.) z Politechniki Świętokrzyskiej; temat pracy - "Analiza pola magnetycznego i pola sit w szczelinie roboczej separatora magnetycznego", promotor - dr hab.inż. Ernest

MENDRELA prof. w Pol. Częstochowskiej, RE - 8.07.97 r.

- **mgr Andrzej GRABOWSKI** (34 l.) z Instytutu Fizyki Pol.Śl.; temat pracy - "Wpływ obróbki laserem CO₂ na parametry optyczne i strukturę przerwy ruchliwości amorficznego krzemu", promotor - dr hab.inż. Marian NOWAK prof. w Pol.Śl., RMF - 9.07.97 r.
- **mgr inż. Krzysztof TYTKOWSKI** (39 l.) z Ośrodka Grafiki Inżynierskiej Pol.Śl.; temat pracy - "Zastosowanie rzutu relatywnie prostokątnego do reprezentacji wybranej klasy elementów maszyn", promotor - prof.dr hab. inż. Marian PALEJ, RMT - 9.07.97 r. z wyróżnieniem

■ Habilitacje

Stopień doktora habilitowanego uzyskał

- **dr inż. Zdzisław KUDLIŃSKI** (53 l.) w zakresie metalurgii z Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu; nadanie stopnia - Rektor Wyższej Szkoły Górniczej Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, 4.04.97 r., zatwierdzenie przez MEN - 30.06.97 r.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej na okres od 1.07.1997 r. do 30.06.2002 r. następujące osoby:

- **dr hab.inż. Tadeusz WIECZOREK** (RM)
- **dr hab.inż. Janusz WOCH** (RM)
- **dr hab.inż. Tadeusz ZAKRZEWSKI** (RB)

Sprostowanie

W numerze 9 Z ŻYCIA... na str. 11 w rubryce "Tytuł naukowy, stopnie i stanowiska" w wykazie dotyczącym uzyskanych stopni naukowych doktora przy nazwisku **Aleksander NIEDZIELSKI** powinno być: obrona pracy z wyróżnieniem.

DYDAKTYKA

LIMITY MIEJSC I LICZBA PRZYJĘTYCH KANDYDATÓW
NA STUDIA DZIENNE
w r. akad. 1997/98

Wydział	KIERUNEK STUDIÓW	LIMIT	LICZBA PRZYJĘTYCH
			11.09.1997r.
RAr	ARCHITEKTURA I URBANISTYKA	139	135
RAu	AUTOMATYKA I ROBOTYKA	196	193
	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA	190	191
	INFORMATYKA	140	142
RB	BUDOWNICTWO		
	– studia magisterskie	171	159
	– studia inżynierskie Gliwice	120	118
	– studia inżynierskie Rybnik		
	• (specj.: Inżynieria miejska)	70	71
• (specj.: Budowlano-architektoniczna)	70	73	
RCh	INŻYNIERIA CHEMICZNA I PROCESOWA	110	102
	TECHNOLOGIA CHEMICZNA	250	217
	Specj: Pomiary Fizyczne w Technologii Chemicznej	30	32
RE	ELEKTROTECHNIKA		
	– studia magisterskie	260	260
	– studia inżynierskie	90	98
	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA (st. inżynierskie)	94	92
RG	GÓRNICTWO I GEOLOGIA	450	416
RIE	INŻYNIERIA I OCHRONA ŚRODOWISKA	355	303
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	398	387
RMF	FIZYKA TECHNICZNA	180	131
	MATEMATYKA	200	195
RMT	AUTMATYKA I ROBOTYKA	180	180
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN		
	– studia magisterskie	210	208
	– studia inżynierskie	120	117
	WYCHOWANIE TECHNICZNE	210	207
RM	INŻYNIERIA MATERIAŁOWA	200	176
	METALURGIA	200	202
	TRANSPORT	210	205
ROZ	ZARZĄDZANIE I MARKETING		
	– studia magisterskie (Katowice)	122	123
	– studia magisterskie (Gliwice)	129	120
	– studia inżynierskie (Rybnik)	70	74
OGÓŁEM		5164	4927

lipiec - wrzesień '97

LIMITY MIEJSC I LICZBA PRZYJĘTYCH KANDYDATÓW
NA STUDIA WIECZOROWE
w roku akad. 1997/98

Wydział	KIERUNEK STUDIÓW	LIMIT	LICZBA PRZYJĘTYCH
			11.09.97r.
RAu	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA	180	180
	AUTOMATYKA I ROBOTYKA (od II. 98)	–	–
RB	BUDOWNICTWO		
	– Gliwice	150	150
	– Rybnik	90	89
RCh	TECHNOLOGIA CHEMICZNA	100	–
	INŻYNIERIA CHEMICZNA I PROCESOWA	–	–
RE	ELEKTROTECHNIKA	236	236
RG	GÓRNICTWO I GEOLOGIA		
	– Gliwice	200	212
	– Rybnik	100	113
RIE	INŻYNIERIA I OCHRONA ŚRODOWISKA	150	141
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	120	111
RMF	MATEMATYKA	90	40
RMT	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	120	103
RM	INŻYNIERIA MATERIAŁOWA	200	191
	METALURGIA	200	200
	TRANSPORT	200	200
ROZ	ZARZĄDZANIE I MARKETING		
	– Katowice	120	120
	– Gliwice (od II.98)	–	–
	– Rybnik	70	70
R A Z E M		2326	2156

ORGANIZACJA

W miesiącach lipiec-wrzesień 1997 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej

■ Zarządzenia

- Nr 27/96/97 z dnia 21 lipca w sprawie organizacji wdrożenia w Politechnice Śląskiej ustawy o zamówieniach publicznych
- Nr 29/96/97 z dnia 24 lipca w sprawie powołania Komisji ds. Domu Asystenta w Gliwicach i Katowicach

- Nr 30/96/97 z dnia 19 sierpnia w sprawie utworzenia w strukturze Ośrodka Badań i Doskonalenia Dydaktyki Politechniki Śląskiej komórki organizacyjnej o nazwie Biuro Karier Studenckich

■ Pisma okólne

- Nr 20/96/97 w sprawie wprowadzenia zmian w strukturze wewnętrznej jednostek działalności podstawowej

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy

W miesiącach lipiec-sierpień zarejestrowano łącznie 249 wyjazdów zagranicznych. Rozkład wyjazdów w poszczególnych miesiącach przedstawiał się następująco:

Lipiec

Liczba osób wyjeżdżających: 71

Kraje (liczba osób): Niemcy (18), Włochy (9), Słowacja (6), Wielka Brytania (6), Francja (4), Belgia (3), Grecja (3), Hiszpania (3), Portugalia (3), USA (3), Australia (2), Dania (2), Słowenia (2), Szwecja (2) oraz Cypr, Czechy, Holandia, Irlandia i Turcja (po jednej osobie).

Cele wyjazdów: konferencje - 36 osób, staże - 20, konsultacje - 12, inne powody - 3.

Sierpień

Liczba wyjeżdżających: 52

Kraje (liczba osób): Niemcy (15), Węgry (11), USA (5), Belgia (4), Wielka Brytania (4), Słowacja (3), Czechy (2), Francja (2), Singapur (2) oraz Holandia, Łotwa, Szwajcaria i Szwecja (po jednej osobie).

Cele wyjazdów: konferencje - 40, konsultacje - 8, inne powody - 4.

Wrzesień

Liczba osób wyjeżdżających: 126

Kraje (liczba osób): Czechy (33), Francja (26), Niemcy (25), Słowacja (13), Wielka Brytania (5), USA (5), Litwa (3), Ukraina (3), Norwegia (2), Szwecja (2), Węgry (2), Włochy (2) oraz Austria, Hiszpania, Japonia, Kanada, Malezja (po jednej osobie).

Cele wyjazdów: konferencje - 81, staże - 24, konsultacje - 13, inne powody - 8.

■ Przyjazdy

W okresie lipiec - wrzesień przybyło do Uczelni w sumie 57 osób z zagranicy.

Lipiec

Liczba osób przybyłych z zagranicy: 5

Kraje: Ukraina (2), Czechy (1), Francja (1), Grecja (1)

Sierpień

Liczba osób przybyłych z zagranicy: 36

Kraje: Niemcy (22), Rosja (12), Litwa (2)

Wrzesień

Liczba osób przybyłych z zagranicy: 16

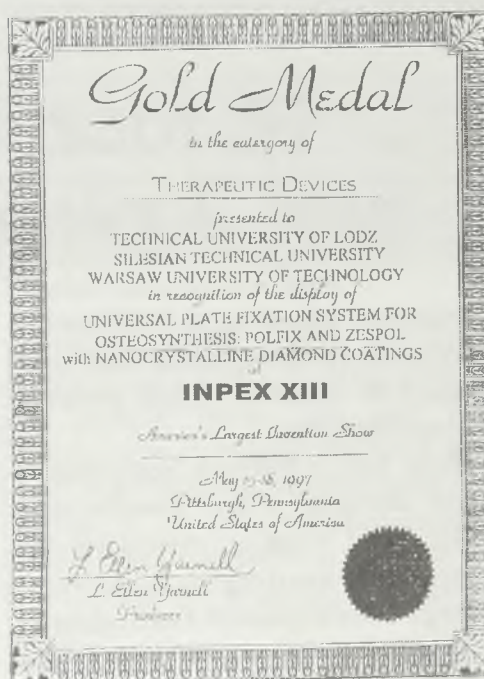
Kraje: Niemcy (6), Portugalia (3), Ukraina (3), Francja (2), Słowacja (2).

Medale dla naukowców z Politechniki Śląskiej

W dniach 15-18 maja 1997 roku w Pittsburghu (stan Pensylwania, USA) odbyły się Międzynarodowe Targi Wynalazków, Innowacji i Technologii "INPEX XIII".

Targi te są największą na świecie wystawą prezentującą nowe pomysły, wynalazki, technologie innowacyjne i produkty. W tym roku na targach wystawiono 1500 różnych wyrobów z 33 krajów. W ramach polskiej, narodowej prezentacji organizowanej pod auspicjami Komitetu Badań Naukowych w targach uczestniczyło 35 wystawców z kilku uczelni i ośrodków naukowo-badawczych.

Na targach dwa zespoły badawcze kierowane przez profesorów z Politechniki Śląskiej zostały wyróżnione medalami. Medal złoty zdobył zespół kierowany przez **prof. dra hab.inż. Jana Marciniaka** z Wydziału Mechaniczno-Technologicznego za "Techno-

logię wytwarzania warstwy nanokrystalicznej diamentu na implantatach z biomateriałów metalicznych, stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej, a w szczególności na elementach stabilizatora kostnego typu POLFIX” ze stali chromowo-niklowo-molibdenowych, pierścieniach sztucznych zastawek serca i endoprotezach stawu biodrowego ze stopów na osnowie kobaltu”.

W skład zespołu autorskiego wchodzi:

1. prof. dr hab. nauk med. Witold Ramotowski - Szpital Kliniczny MSW w Warszawie
2. doc. dr hab. nauk med. Robert Granowski - Szpital Kliniczny MSW w Warszawie
3. prof. dr hab. Stanisław Mitura - Politechnika Łódzka
4. dr inż. Zbigniew Paszenda - Politechnika Śląska
5. inż. Jerzy Cieplak - BHH MIKROMED w Dąbrowie Górniczej
6. prof. dr hab.inż. Jan Smidt - Politechnika Warszawska
7. mgr inż. Jan Niedzielski - Politechnika Łódzka

Medal srebrny otrzymał zespół kierowany przez **prof. dra hab.inż. Jerzego Tomeczka** z Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu za opracowanie pt. "Palnik o niskiej emisji zanieczyszczeń". Projekt palnika został opracowany w Katedrze Energetyki Procesowej Politechniki Śląskiej przy współudziale Huty Buczek SA, a badania przeprowadzono

w ramach projektu celowego finansowanego przez Komitet Badań Naukowych.

W skład zespołu autorskiego wchodzi ponadto:

1. dr inż. Bogusław Gradoń - Politechnika Śląska
2. mgr inż. Jan Góral - Politechnika Śląska
3. mgr inż. Zbigniew Sikora - Huta Buczek SA
4. mgr inż. Andrzej Adamiec - Huta Buczek SA
5. mgr inż. Sławomir Starzykowski - Huta Buczek SA

Jerzy Barglik

90. rocznica urodzin prof. Janusza DIETRYCHA

9 lipca br. odbyła się na Wydziale Mechanicznym Technologicznym uroczystość z okazji 90. rocznicy urodzin profesora Janusza Dietrycha.

Profesor Janusz Dietrych, nestor mechaników polskich i doktor honoris causa Politechniki Śląskiej, twórca śląskiej szkoły nauki konstrukcji, wychowawca wielu pokoleń inżynierów konstruktorów, mechaników i górników zdobył sobie trwale miejsce w polskiej nauce.

Urodzony 23 lipca 1907 r. w Łodzi, wychowywany w patriotycznej atmosferze, kształcony w Politechnice Warszawskiej w latach odradzającej się polskiej państwowości, stawał się człowiekiem twórczym i nieobojętym, wrażliwym na zmieniającą się rzeczywistość, usiłującym później wpływać na bliskich sobie ludzi zgodnie z wyznawanym przez siebie systemem wartości i chrześcijańskim światopoglądem. Podczas II wojny światowej był dowódcą baterii przeciwlotniczej

w Warszawskiej Brygadzie Pancerno-Motorowej dowodzonej przez pułkownika Stefana Roweckiego, a do r.1945 - więźniem oflagu w Murnau, gdzie brał udział w działalności oświatowej. Mimo zamknięcia w obozie czuł się - jak sam mówi - człowiekiem wolnym i nigdy w swym długim życiu nie odczuwał ciężaru zniewolenia, znajdując wolność w swoim wnętrzu i pozostając w związku z rzeczywistością nieprzemijającą. Jego słynne powiedzenie: **“człowiek nie musi, musi tylko umrzeć”** zapadło w serca jego wychowanków i przyjaciół i uczyło umiejętności wyboru. Od roku 1945 Profesor brał udział w organizowaniu biur projektowo-konstrukcyjnych i wytwórni maszyn dla potrzeb górnictwa węglowego. W latach 1955-1959 był generalnym projektantem zakładów wzbogacania węgla w Chinach. Od roku 1947 pracował na Politechnice Śląskiej, podejmując się prowadzenia zajęć z przedmiotu “Projektowanie maszyn górniczych”, a w roku 1960 został powołany na stanowisko kierownika Katedry Części Maszyn na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym. Wkrótce przekształcił tę katedrę w Katedrę Ogólnych Podstaw Konstrukcji Maszyn, nie ograniczając się tylko do zmiany nazwy, ale zmieniając całkowicie sposób patrzenia na konstruowanie maszyn, przebudowując zarówno treść jak i formę kształcenia oraz tworząc podstawy nowoczesnej metodologii projektowania i konstruowania.

W latach 1971-1977 kierował międzywydziałowym Instytutem Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn.

“Oczkiem w głowie” Profesora była zawsze dydaktyka i wszelka praca ze

studentami. Jego ciekawe i oryginalne wykłady z elementami filozofii oraz niepowtarzalna atmosfera panująca podczas zajęć są do dzisiaj wspominane z sentymentem przez Jego słuchaczy. Prowokował dyskusje na różne kontrowersyjne tematy, zmuszając młodych ludzi do zastanawiania się nad, na przykład, sensem życia, rozwojem cywilizacji, kryteriami wyborów, pięknem, dobrem i prawdą. Zwracał uwagę na konieczność twórczego stosunku do rzeczywistości, na humanizację techniki, mówił o etycznych postawach inżyniera, którym “się staje”, a nie “jest” raz na zawsze. Uczył historycznego spojrzenia na świat, skłaniał do rezygnowania z partykularyzmu i poszukiwania prawdy. Jego charakterystyczne powiedzenie, będące mottem Jego pracy i postawy życiowej brzmi: **“patrzeć, widzieć, myśleć, rozumieć, pojmować, chcieć”**. Zainteresowaniem cieszyły się Jego wykłady telewizyjne oraz Seminaria Nauki Konstrukcji, w których brali udział nie tylko pracownicy nauki, ale także przemysłu.

Jest autorem licznych prac naukowych, książek (“Teoria i budowa przesiewaczy”, “Projektowanie i konstruowanie”, “Podstawy konstrukcji maszyn”) i skryptu (“Rysunek techniczny jako zapis konstrukcji”). Na szczególną uwagę zasługuje Jego “System i konstrukcja”, monografia obejmująca metodologię projektowania i konstruowania, potraktowaną w sposób interdyscyplinarny. Pozycja przydatna nie tylko inżynierom, ale i ludziom spoza świata techniki.

Profesor, zawsze czynny, wrażliwy i nicobojętny na wszystko, co się dzieje wokół, jest postacią ważną dla nas, Jego wychowanków, współpracowników i przyjaciół. Jego “kartki dla przyjaciół”, pisane co tydzień w formie jednostronicowych filozoficznych rozprawek, są odbiciem poglądów Profesora, wzbudzają żywe reakcje i dyskusje.

Ewa Opoka

KONFERENCJE

■ Gliwickie Seminarium Polimerowe '97

26 czerwca br. w gmachu Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach odbyło się Gliwickie Seminarium Polimerowe '97. Seminarium, drugie z kolei (pierwsze odbyło się w roku 1995), zostało zorganizowane przez trzy śląskie placówki zajmujące się badaniami polimerów: Katedrę Fizykochemii i Technologii Polimerów Politechniki Śląskiej, Zakład Karbochemii Polskiej Akademii Nauk oraz Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb pod patronatem Sekcji Polimerów Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

W trakcie seminarium wygłoszono 4 referaty plenarne i przedstawiono 98 posterów.

Referaty plenarne dotyczyły nowych aspektów wiedzy o materiałach polimerowych. Pierwszy z nich "Macromolecules, liquid crystals and polymer liquid crystals and some examples of their applications", autorstwa prof. Milburna z Uniwersytetu im. Napiera z Edynburga, dotyczył zagadnień ciekłokrystalicznych materiałów niskocząsteczkowych i polimerowych. Autor omówił klasy związków, stosowanych w urządzeniach wykorzystujących materiały ciekłokrystaliczne i przedyskutował wymagania stawiane takim materiałom przez współczesne zastosowania. Przedstawił także wybrane metody syntezy materiałów ciekłokrystalicznych i konstrukcję opartych o takie materiały urządzeń.

Referat "Conducting polymers: Control of properties by synthesis of well defined materials" prof. Vanderzande z Uniwersytetu Limburgii (Belgia) zawierał przegląd prac nad syntezą polimerowych materiałów przewodzących i półprzewodzących. Bazując na analizie pasmowego modelu przewodnictwa, prof. Vanderzande omówił nowe metody otrzymywania polimerowych materiałów przewodzących, opartych głównie o układy aromatyczne i heteroaromatyczne. Autor przedyskutował zarówno możliwości sterowania szerokością pasma zabronionego i przewodnością elektryczną, jak i możliwości przetwarzania otrzymanych polime-

rów konieczne dla ich zastosowań. Klarowny i przekonujący wykład kończyły przykłady najbardziej obiecujących zastosowań: tranzystorów MISFET i wielkopowierzchniowych źródeł światła LED, skonstruowanych na bazie polimerów półprzewodzących.

Zależności między właściwościami fizycznymi i mechanicznymi a strukturą molekularną kopolimerów etylenu i oktenu otrzymanych na katalizatorach "constrained geometry" poświęcony był wykład dr Penfolda z DuPont Dow Elastomers (Genewa) pt. "Relationship between the physical and mechanical properties and molecular structure of poly(ethylene octene) copolymers polymerised by "constrained geometry" catalysts". Te nowego rodzaju katalizatory, zawierające metaloceny metali grupy IVB, otwierają szerokie możliwości kontrolowanej polimeryzacji olefin. Pozwalają one na sterowanie strukturą otrzymanych elastomerów i uzyskanie znacząco lepszych właściwości materiałów, zapewniając jednocześnie bardzo wysoką wydajność katalizatorów. W referacie autor naszkicował mechanizm kopolimeryzacji etylenu z oktenem, omówił morfologię i właściwości mechaniczne otrzymanych kopolimerów oraz ich możliwe zastosowania.

Referat "Two pack protective coatings based on epoxy resins and carboxylated acrylic polymers", wygłoszony przed dr A. Trapaniego z Rohm and Haas (Francja), dotyczył dwuskładnikowych farb opartych o rozpuszczalnikowe lub wodne układy żywic epoksydowych i polimerów akrylowych, zawierających grupy karboksylowe. Te niedawno wprowadzone na rynek powłoki charakteryzują się korzystnymi właściwościami, w niektórych wypadkach lepszymi, niż właściwości tradycyjnych powłok aminowo-epoksydowych.

Ostatnie prace, także pochodzące z laboratoriów autorów referatu, pozwoliły na lepsze zrozumienie mechanizmu sieciowania żywic epoksydowych przez polimery akrylowe. Określone zostały także warunki, w których proces ten jest wystarczająco szybki, aby układy te można było stosować jako wodne lub rozpuszczalnikowe, przyjazne dla środowiska powłoki antykorozyjne lub podłogowe o wysokich parametrach.

Na sesjach posterowych przedstawiono i przedyskutowano 98 prac, dotyczących różno-

rodnych zagadnień nauki o polimerach i koncentrujących się w większości na metodach sterowanej syntezy, badaniu właściwości oraz nowych możliwości zastosowań materiałów polimerowych. Prace pochodziły z 24 polskich i zagranicznych placówek badawczych.

Organizatorzy przewidują wydanie wczesną jesienią materiałów Seminarium, zawierających obszerne, kilkunastostronicowe streszczenia referatów plenarnych i kilkustronicowe streszczenia prezentowanych posterów.

W Seminarium wzięło udział 161 uczestników, pochodzących z 9 politechnik, 6 uniwersytetów, 3 placówek Polskiej Akademii Nauk, Akademii Rolniczej, Akademii Ekonomicznej oraz 6 placówek badawczych przemysłu. Na podkreślenie zasługuje aktywny udział pracowników 22 przedsiębiorstw przemysłu chemicznego, co zdaje się przeczyć tezie o niewielkim zainteresowaniu tych kręgów nowościami akademickiej nauki. Duże zainteresowania środowiska polimerowego i wypowiedzi uczestników wydają się wskazywać, że seminarium w formie jednodniowej konferencji naukowej, uczestnictwo w której nie rujnuje budżetu pracowników nauki ani napiętych planów pracy, jest potrzebnym forum prezentacji wyników i wymiany informacji.

Andrzej Dworak

■ Geometria i Komputer

W dniach 26-28 czerwca 1997 r. odbyło się w Wiśle V Ogólnopolskie Seminarium "Geometria i Komputer", zorganizowane - jak i poprzednie seminaria - przez Ośrodek Geometrii i Grafiki Inżynierskiej Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

W obradach uczestniczyły 72 osoby reprezentujące 23 ośrodki akademickie, w tym 19 krajowych i 4 zagraniczne (Ukraina, Czechy, Węgry i Słowacja).

W trakcie Seminarium prezentowane były referaty (31) poświęcone m.in. komputerowemu wspomaganemu badaniom naukowym w zakresie geometrii i wykorzystaniu techniki komputerowej w dydaktyce geometrii i rysunku technicznego.

Seminarium potwierdziło niemalejące zainteresowanie środowiska akademickiego prezentowaną tematyką, zaś dyskusja skierowała uwagę organizatorów na celowość poszerzenia jej w przyszłości.

Obradom Seminarium towarzyszyła ekspozycja "Arkad", w trakcie której to zasłużone wydawnictwo zaprezentowało większość pozycji swej wydawniczej oferty.

Warsztaty na temat PARKU NAUKOWO-TECHNICZNEGO

Odbyte w dniu 10 lipca br. w Gliwicach Warsztaty na temat Parku Naukowo-Technicznego były zorganizowane przez U.S. A.I.D. w ramach Programu Pilotażowego Partnerstwa dla Samorządów Lokalnych, realizowanego przez Konsorcjum Urban Institute. Gliwice są jednym z ośmiu miast partnerskich polskiego Programu Pilotażowego i zgłosiły potrzebę pomocy w ocenie wykonalności projektu Parku Technologicznego.

Władze miasta, w ramach strategii rozwoju gospodarczego, badają możliwość utworzenia Parku Technologicznego. Celem warsztatów było zaprezentowanie uczestnikom precy-

zyjnego opisu koncepcji Parku Technologicznego, by mogli podejmować świadome decyzje czy projekt należy kontynuować i w jaki sposób.

Warsztaty zaowocowały osiągnięciem konsensusu co do celowości kontynuowania projektu z GAIG jako instytucją wiodącą i zgodą co do konieczności realizacji projektu w trzech etapach. Pierwszym etapem winien być Inkubator Technologiczny, który zostanie otwarty we wrześniu br., następnie należy utworzyć Centrum Transferu Technologii współpracujące z Inkubatorem, a trzecim etapem przedsięwzięcia będzie Park Technologiczny.

Warsztaty zorganizowano dla realizacji następujących zadań:

- ♦ dokonanie przeglądu i wyjaśnienie czym są parki technologiczne w warunkach amerykańskich i polskich;
- ♦ zachęcenie uczestników do zidentyfikowania zasobów, które Gliwice mogą wnieść do przedsięwzięcia oraz tych, których brakuje ale są niezbędne do powodzenia projektu;
- ♦ zdecydowanie o następnych działaniach, które należy podjąć.

W jednodniowych zajęciach wzięło udział 28 uczestników reprezentujących Zarząd Miasta Gliwice, Zarząd Miasta Zabrze, Fundację na Rzecz Rozwoju Miasta Knuruwa, agencje rozwoju regionalnego dla województwa katowickiego, Politechnikę Śląską (Prorektor R. Sosnowski i dr inż. J. Barglik) oraz trzy instytuty badawcze z regionu.

Warsztat na temat Parku Naukowo-Technicznego został zaprojektowany przez Pat Dusenbury - konsultantkę Urban Institute i Hannę Ruszczyk - zastępcę dyrektora CDC Polska; prowadził Krzysztof Chmura, a polskie doświadczenia w tworzeniu parków technologicznych prezentował Maciej Gajewski.

Idea tworzenia parków technologicznych - jak stwierdził w swoim referacie M. Gajewski - jest żywa w środowisku naukowym od początku lat dziewięćdziesiątych. Załamanie systemu finansowania nauki oraz konieczność wprowadzania nowych, innowacyjnych rozwiązań w przemyśle, wskazały na potrzebę poszukiwania alternatywnych rozwiązań. Tworzenie parków technologicznych jest w warunkach polskich, w stosunku do wcześniej stosowanych rozwiązań, podejściem nowatorskim. Pomysł powoływania takich parków funkcjonuje przede wszystkim w środowiskach akademickich. Z drugiej strony, od początku lat dziewięćdziesiątych utworzył się zespół ludzi prowadzących studia nad możliwościami rozwoju tego typu instytucji w kraju. Wyrazem zrozumienia potrzeb w tym zakresie było powołanie w roku 1996 Agencji Techniki i Technologii, jako organu administracji rządowej odpowiedzialnego za sprawy wspierania, promocji i rozwoju krajowego systemu transferu technologii.

Wszystkie dokumenty i ekspertyzy, dotyczące zarówno konkretnych lokalizacji parków technologicznych, jak i ogólnego ich kształtu, posiadają zbliżoną strukturę. Podstawowa idea parku technologicznego polega na minimalizacji kosztów związanych zarówno z badaniami, pracami przygotowawczymi, testowaniem oraz obsługą finansową przedsięwzięć inwestycyjnych poprzez stworzenie odpowiedniego zaplecza wspólnego dla wielu podmiotów. Ogólny kształt większości koncepcji jest zbliżony do zasad funkcjonowania już dość licznych inkubatorów przedsiębiorczości. Rolą instytucjonalnego inkubatora jest dostarczenie pełnej obsługi działającemu (rozpoczynającemu działalność) podmiotowi gospodarczemu. Szczególny charakter parków technologicznych wiąże się ze specyficznym naukowym zapleczem niezbędnym do rozwoju przedsięwzięć wysokiej technologii lub szerzej - innowacyjnych.

Park technologiczny - zdaniem M. Gajewskiego - powinien składać się z dwóch grup elementów. Pierwszą z nich stanowi infrastruktura techniczna. Jej głównym elementem są oczywiście powierzchnie wytwórcze. Dodatkowo charakter infrastrukturalny ma zaplecze naukowe: laboratoria, sale prób i pomiarów, pomieszczenia wyposażone w sprzęt specjalistyczny i zaplecze komputerowe. Druga grupa elementów niezbędnych do powstania sprawnego parku technologicznego to tzw. zaplecze ludzkie oraz instytucje wspierające przedsiębiorczość. Równie ważne dla dobrego rozwoju przedsięwzięć jest odpowiednie zaplecze "biznesowe". Chodzi tu przede wszystkim o:

- instytucje finansowe, dostarczające kapitału inwestycyjnego i obrotowego,
- instytucje wspomagające transfer technologii (np. tzw. centra transferu technologii) oraz
- firmy doradcze i obsługujące (agencje reklamy, biura projektów, kancelarie prawne, biura rzeczników patentowych).

Wszystkie parki technologiczne powstające i planowane w Polsce są projektowane mniej więcej według zaprezentowanego wyżej schematu.

Próby tworzenia parków technologicznych w Polsce podjęto w Poznaniu, Krakowie, Wrocławiu, Gdańsku, Łodzi, Warszawie, Gorzowie Wielkopolskim i Stalowej Woli.

Uczestnicy gliwickich warsztatów doszli do przekonania, że projekt utworzenia Parku

Naukowo-Technicznego w Gliwicach jest realny i należy go realizować. Wskazano, że organizacją wiodącą winna być Gliwicka Agencja Inicjatyw Gospodarczych, a projektem winien kierować Wojciech NAPIERAŁA.

O SKUTKACH POWODZI w obiektach Politechniki Śląskiej w Gliwicach

Poniższą relację przedstawiamy Państwu korzystając ze sprawozdania przedstawionego przez Dyrektora Administracyjnego Pol. Śl. mgra inż. Wojciecha WYDRYCHIEWICZA na posiedzeniu Senatu w dniu 22 września br.

o ponad 1,5 m), nastąpiło podtopienie wielu obiektów Uczelni. Poziom wody podniósł się o ponad 3,5 m w stosunku do stanu normalnego, zrównując się z wałami powodziowymi.

Widok na zatopiony budynek Hali Maszyn Ciepłych i Centralnej Ciepłowni

Obiekty Politechniki Śląskiej w Gliwicach położone są w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Kłodnicy. Rzeka ta, w wyniku niespotykanych na taką skalę ulewnych deszczy, osiągnęła w kulminacyjnym okresie poziom zagrażający przelaniem się przez wały.

Do wystąpienia rzeki z koryta na szczęście nie doszło, lecz na skutek podniesienia się jej poziomu powyżej studzienek kanalizacji deszczowej i sanitarnej (w wielu miejscach Dzielnicy Akademickiej

Podtapianie obiektów Uczelni nastąpiło dwukrotnie. Pod wodą obiekty znajdowały się od 7 do 9 dni. W wyniku działania wody i ścieków uszkodzeniu uległy zarówno elementy budowlane obiektów, jak i ich wyposażenie oraz sprzęt. Zatopienie głównej rozdzielni energetycznej, zasilającej większość obiektów Uczelni, doprowadziło do wyłączenia energii elektrycznej, a następnie centrali telefonicznej, paraliżując w najtrudniejszym okresie działalność i utrudniając usuwanie skutków zatopień.

Główna podstacja energetyczna wyposażona w najwyższej jakości sprzęt firmy ABB

Utrzymujący się przez wiele dni stan podtopienia obiektów dydaktycznych i zaplecza technicznego oraz instalacji podziemnych spowodował ich uszkodzenie oraz zniszczenie znajdującego się w tych pomieszczeniach wyposażenia. Zniszczeniu uległy między innymi, urządzenia elektroniki pomiarowej i zdalnego przesyłu danych zużycia energii elektrycznej, zainstalowane w nowoczesnej podstacji energetycznej firmy ABB. Wymiany wymagają osłabione wilgocią kable energetyczne i telekomunikacyjne.

Zatopione zostały najniżej położone obiekty m.in. Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, Wydziału Chemicznego i Baza Transportu. W pomieszczeniach Wydziału Chemicznego, w których w wyniku podtopienia uszkodzeniu lub zniszczeniu uległy: stacja transformatorowa, rozdzielnia elektryczna, urządzenia kotłowni, podłogi, ściany, meble i aparatura naukowo-badawcza. W gmachu Wydziału Górnictwa i Geologii w wyniku podtopienia załamały się posadzki. Obiekt ten posadowiony jest na palach ze względu na bardzo trudne warunki geologiczne. Wysoki poziom wody spowodował opadnięcie podłoża posadzek i w konsekwencji ich załamanie w całym obiekcie. Skala zjawiska zostanie ostatecznie ustalona

po ustabilizowaniu się gruntu. W chwili obecnej posadzki obniżyły się od 5 do 20 cm, powodując pęknięcie ścian działowych. W obiektach Instytutu Fizyki również w wyniku podtopienia uszkodzeniu lub zniszczeniu uległy: podłogi, tynki, wyposażenie, aparatura kontrolno-pomiarowa i instalacje elektryczne. Na Wydziale Mechanicznym Technologicznym uszkodzeniu uległy maszyny ciężkie i urządzenia w laboratoriach dydaktycznych i badawczych, zlokalizowanych w pomieszczeniach piwnicznych. W Bibliotece Głównej w wyniku podtopienia w składnicy wyrobów gotowych Wydawnictwa Pol.Śl. zniszczeniu uległa część magazynowanych i przygotowanych do sprzedaży skryptów, a uszkodzone zostały tynki i stolarka. W Ośrodku Sportu uszkodzone zostały podłogi i urządzenia w piwnicach. W Centralnej Ciepłowni i Bazie Transportu zniszczeniu lub uszkodzeniu uległy tynki wewnętrzne i zewnętrzne, podłogi, stolarka drzwiowa, wyposażenie, silniki, pompy i materiały budowlane, a w Administracji Domów Mieszkalnych - urządzenia kotłowni lokalnych oraz posadzki i tynki w piwnicach.

Straty poniesione przez Uczelnię w wyniku podtopienia pomieszczeń oszacowano na łączną kwotę wynoszącą ok. 4.500.000 zł.

NASI KANDYDACI W WYBORACH do Sejmu i Senatu

Kandydatem do Senatu RP z listy AWS był nasz Rektor w poprzednich dwóch kadencjach prof. Wilibald WINKLER. W wyborach 21 września zdobył 385 260 głosów, co niestety nie wystarczyło, aby zostać senatorem z województwa katowickiego. Zajął czwarte miejsce (za Jerzy Markowskim - 420 427 głosów).

Drugi kandydat na senatora prof. Gerhard BARTODZIEJ (senator z województwa opolskiego w poprzednich dwóch kadencjach z listy Mniejszości Niemieckiej) również nie uzyskał mandatu, zajmując trzecie miejsce.

Bardziej poszczęściło się naszym kandydatom w wyborach do Sejmu RP. W Okręgu Katowickim z listy AWS zwyciężył Marian KRZAKLEWSKI, uzyskując 73 317 głosów. Przewodniczący NSZZ "Solidarność" w Politechnice Śląskiej Andrzej SOBAŃSKI, kandydujący z tej samej listy, niestety uzyskał tylko 782 głosy i nie został wybrany.

Z Okręgu Gliwickiego został wybrany do Sejmu Andrzej T. POTOCKI, który zdobył największą liczbę głosów spośród kandydatów Unii Wolności w Okręgu Gliwickim (22 808). W tym samym Okręgu z listy AWS został wybrany Janusz STEINHOFF (18 164).

V Spotkanie Redaktorów GAZET AKADEMICKICH

W dniach 10-12 września br. w Opolu odbyło się V Spotkanie Redaktorów Gazet Akademickich. Gospodarzem i organizatorem spotkania była redakcja "Wiadomości Uczelnianych", pisma Politechniki Opolskiej. W programie zjazdu, w którym uczestniczyło 47 osób,

Większość uczelnianych czasopism powstała na początku lat 90. Wraz z wejściem w życie nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, rozszerzającej autonomię uczelni. Inicjatorem spotkań był redaktor gazety Uniwersytetu Gdańskiego Tadeusz Zaleski. Pierwsze odbyło

Pamiątkowe zdjęcie przed Ratuszem w Opolu

reprezentujących 30 redakcji akademickich, było m.in. spotkanie z Rektorem Politechniki Opolskiej prof. Józefem S. Suchym i Rektorem Uniwersytetu Opolskiego prof. Stanisławem S. Niciją oraz przedstawicielami miejskiego samorządu. Gościem uczelnianych redaktorów był znany popularyzator nauki w mediach, autor telewizyjnego programu "Nobel dla Polaka" - redaktor Wiktor Niedzicki, który w niezwykle interesujący sposób przedstawił referat pt. "Popularyzacja nauki w mediach (tezy tego referatu przedstawiany niżej). Uczestnicy zjazdu mieli także okazję do zwiedzenia centrum Opola wraz z Muzeum Śląska Opolskiego i Oddziału Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Rogowie Opolskim.

się w roku 1993 właśnie w Gdańsku i tam postanowiono, że co roku gospodarzem spotkania będzie inny ośrodek akademicki. I tak po Gdańsku, Toruniu, Wrocławiu i Lublinie, kolejne odbyło się w jednym z najmłodszych ośrodków akademickich w Polsce - w Opolu. W spotkaniu opolskim uczestniczył redagujący od siedmiu lat biuletyn "Z ŻYCIA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ" - dr inż. Marian MIKRUT. Głównym celem spotkań jest wymiana doświadczeń w zakresie prezentowania wydarzeń w poszczególnych uczelniach na łamach czasopism akademickich. Poruszane są m.in. problemy związane z niezależnością prasy akademickiej od władz uczelnianych, które finansują te pisma.

Przy okazji pragnę Szanownych Czytelników zapewnić, iż od początku redagowania naszego biuletynu Z ŻYCIA..., zarówno za kadencji poprzedniego Rektora jak i obecnego, mam pełny komfort niezależności: nie zdarzyło się, abym przed wydrukowaniem numeru musiał składać do recenzji jego treść.

A oto główne tezy anonsowanego wyżej wykładu p. Wiktora Niedzickiego pt.

POPULARYZACJA NAUKI W MEDIACH

W. Niedzicki od 22 lat jest "sprzedawcą" nowości naukowych, prac światowych i polskich instytutów naukowych. Promuje profesorów i świeżo upieczonych magistrów. Jest - jak powiedział - skromnym magistrzem fizyki i dziennikarzem, człowiekiem zżeranym przez ciekawość świata.

Popularyzacja nauki jest działalnością bezinteresowną, często hobbystyczną lub amatorską w celu upowszechnienia osiągnięć nauki.

"Sprzedaż nauki" - to działalność profesjonalna (tak jak sprzedaż pampersów czy proszków do prania), to dziś ogromny przemysł na całym świecie obracający milionami dolarów. Każda reklama, w tym reklama osiągnięć naukowych jakiejś jednostki, powinna zawierać cztery etapy:

- zauważenie
- zainteresowanie
- chęć posiadania
- zakup

Przy tworzeniu reklamy trzeba założyć, że ok. 25% społeczeństwa to analfabeci lub osoby z analfabetyzmem funkcjonalnym. Ponadto znajomość nauki i jej osiągnięć na ogół nie jest konieczna w życiu codziennym. Dodatkowo różni hochsztaplerzy wmawiają społeczeństwu, że wiedza nie jest potrzebna, że wystarczy zdrowy rozsądek, wiara i głębokie przekonanie. W polskim społeczeństwie głoszony jest pogląd, że najważniejsza jest wiedza humanistyczna, stąd hasła o potrzebie humanizacji inżynierów. Niestety, rzadko nawołuje się do politechnizacji humanistów.

Popularyzacja nauki w polskich mediach bazuje obecnie na sześciu zasadach:

1. Nauka we wszystkich mediach jest "zaphajdziurą", która co najwyżej dostarcza

"alibi" właścicielowi lub kierownictwu. "Alibi" to służba społeczna, edukacyjna rola danego medium, wysoki poziom, współpraca z uczonymi itp.

2. Nauka traktowana jest wyłącznie jako ciekawostka. Przed nią są wszystkie działy łącznie z poradnictwem, programem telewizyjnym i sportem.
3. Jeśli nasze medium przeżywa trudności finansowe wtedy jako pierwszy likwidowany jest dział "nauka i technika" (jeśli jeszcze taki jest).
4. Dziennikarz naukowy nie może liczyć na poparcie świata nauki. Owszem, chętnie wytkną mu błędy oraz pominięcie tytułatury i zasług "wybitnych uczonych".
5. W Polsce są tylko "wybitni uczeni". Pozostali to ludzie ciężko obrażeni przez źle wychowanego "gryziopiórka".
6. "Wybitni uczeni" nie zajmują się popularyzacją. Oni ją tylko tolerują. Popularyzacja jest dla nich czymś niewiele lepszym od prostytucji.

Barierami - "demonami" nauki (wg Paula Caro - "Sposoby popularyzacji" w "Encyklopedia Universalis - Świat nauki współczesnej", PWN 1996) są:

- ♦ **słownictwo** - coraz bardziej wyspecjalizowane w miarę zagłębiania się w jakąś dyscyplinę,
- ♦ **oznaczenia i symbole**, na których opierają się wywody matematyczne stanowiące reprezentację zakodowanej i sekretnej wiedzy,
- ♦ **obrazy "innych światów"** wytworzone przez instrumenty pomiarowe tam, gdzie nasze zmysły nie mają dostępu lub ew. wygenerowane przez komputer jako reprezentacje wzorów matematycznych,
- ♦ **cyfry** jako, że nauka posługuje się liczbami nieskończenie małymi i wielkimi, których nie jesteśmy sobie nawet w stanie wyobrazić.

Publikacje wyników badań, które służą "sprzedaży" nauki, i w których rządzą prawa odnoszące się do sprzedaży wszelkich artykułów włącznie z prawami marketingu, podaży i reklamy, przedstawione mogą być w jednej z pięciu form:

- ♦ w specjalistycznych czasopismach lub biuletynach zawierających oryginalne wyniki,

- ♦ w publikacjach "wtórnych" przeznaczonych dla badaczy i inżynierów, które są drukowane w czasopismach interdyscyplinarnych,
- ♦ w trzeciorzędnych publikacjach dla lepiej przygotowanej publiczności zamieszczane w czasopismach typu "Science", "Scientific American" ew. "New Scientist",
- ♦ w czasopismach popularnonaukowych i popularnych "Science et vie", "Wiedza i życie",
- ♦ w artykułach i notatkach w pismach popularnych - "Focus", "Świat wiedzy" i kolumnach naukowych gazet oraz w pismach kobiecych.

Dla ułatwienia czytelności tekstów reklama powinna spełniać pewne podstawowe wymagania, do których należą (fragmenty z "Promocja, reklama, aktywizacja sprzedaży" Tadeusz Sztucki, Agencja Wydawnicza "Placet" 1995):

Nagłówek

- ♦ łatwy nawet do pospiesznego odczytania
- ♦ zwraca się bezpośrednio do czytelnika
- ♦ zawiera charakterystyczne wyrazy łączące się z tematem ogłoszenia
- ♦ zapowiada korzystniejszą informację zawartą w tekście
- ♦ forma zdania skłania instynktownie do zaznajomienia się z treścią

Podtytuły

- ♦ potęgują zainteresowanie
- ♦ nie zdradzają przedwcześnie treści i nie kończą myśli
- ♦ zapowiadają dalszą korzyść z informacji zawartych w tekście

Właściwy tekst

- ♦ czytelny układ
- ♦ pierwsze zdanie zawiera interesującą oraz użyteczną informację
- ♦ dobrze jest wyróżnić pierwsze zdanie innym rodzajem czcionki lub kolorem
- ♦ pierwszy ustęp tekstu nie za długi

- ♦ cały tekst przedstawia żywo i barwnie produkt i jego zalety

Ilustracja

- ♦ wzbudza zainteresowanie poprzez symbole lub za pomocą zobrazowanej sytuacji
- ♦ sens ilustracji jest łatwy do zrozumienia

Co zrobić, aby popularyzacja za pomocą nowoczesnych technik multimedialnych była skuteczna?

1. **Nie nudzić** - prezentacja zapisana na CD musi być interesująca dla odbiorcy. Musimy wiedzieć, kto będzie odbiorcą. Dostosowany do potrzeb odbiorcy scenariusz musi przewidzieć kiedy prezentacja zacznie być nużąca. Musi zawierać punkty zaskakujące odbiorcę i takie, które przyciągną go formą prezentacji.
2. **Dostarczyć wiedzy**, która będzie przydatna odbiorcy. Podobnie jak w encyklopedii, tak i tu nie może być żadnych błędów.
3. **Dać przyjemność** odbiorcy, który na ogół zapłacił za nasz produkt niemałe pieniądze. Materiały muszą być dobrej jakości - dźwięk, obraz, tekst, grafika i muszą być przygotowane profesjonalnie. Fragmenty filmowe powinny pokazywać najistotniejsze i najciekawsze sekwencje filmu.
4. **Dać wolność wyboru**. Program prezentacji musi dawać odbiorcy maksimum wyboru (swobody) w obraniu jego własnej "ścieżki" prezentacji.
5. **Całość musi być spójna i komplementarna**. Spójność oznacza podobny poziom i styl wszystkich warstw dźwięku i obrazu. Komplementarność - to co słyszymy nie musi być tożsame z tekstem pisanym, obrazu nie musimy "dublować" słowem. Warstwy mają się uzupełniać, a nie zastępować jedna drugą.
6. **Nie ulegać modzie**. Czy potrzebne są multimedia? Jeśli nie ma pomysłu na wszystkie warstwy prezentacji i nie ma potrzeby interakcyjnego korzystania z materiału to może wystarczy film, plakat lub wykład. Każda z tych form ma swoje zalety. Nie powinno się robić prezentacji multimedialnej tylko dlatego, że jest modna.

I na zakończenie

dekalog popularyzatora nauki

- I. Nie nudzić
- II. Mówić krótkimi, prostymi zdaniami
- III. Nie używać słów niezrozumiałych dla odbiorcy
- IV. Odwiedzać laboratoria naukowe
- V. Dużo czytać
- VI. Sprawdzać każdy fakt i każdą informację
- VII. Szukać tematów, które zainteresują odbiorcę
- VIII. Łączyć informację naukową z zastosowaniami badań
- IX. Opowiadać, a nie pouczać (odbiorca nie może odczuć, że autor jest od niego mądrzejszy)
- X. Wciąż się uczyć.

SPORT

Sukces siatkarzy AZS Gliwice

W dniach 15-17 sierpnia br. w Ustce odbyły się pierwsze Mistrzostwa Polski AZS w siatkówce plażowej. Za duży sukces należy uznać zwycięstwo i zdobycie złotych medali przez zawodników AZS Gliwice. Są nimi: Marek PYZIK i Norbert KRAWCZYK, studenci I roku Wydz. Mechanicznego Technologicznego. Po ciężkiej walce pokonali oni szereg znakomitych zawodników I- i II-ligowych.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 20 lipca 1997 r. zmarł w wieku 54 lat, w wyniku tragicznego wypadku, **dr Andrzej PALCZAK**, adiunkt w Katedrze Organizacji

Produkcji Wydziału Organizacji i Zarządzania, doktor nauk humanistycznych, wieloletni pracownik Instytutu Nauk Społecznych. Pozostanie w naszej pamięci jako dobry Kolega, życzliwy nauczyciel i sumienny pracownik.

Pogrzeb odbył się 24 lipca na cmentarzu przy Kościele p.w. św. Andrzeja w Zabrzcu.

■ 18 września 1997 r. zmarła w wieku 87 lat **doc.dr hab.inż. Maria ŁUGOWSKA**, emerytowany nauczyciel akademicki Instytutu Chemii i Technologii Nieorganicznej. Była pracownikiem Chemicznego Instytutu Badawczego w Warszawie, a po wojnie pracownikiem Centralnego Zarządu Przemysłu Chemicznego i Centralnego Laboratorium Przemysłu Tłuszczowego w Gliwicach, a następnie organizatorem i długoletnim kierownikiem Zakładu Analizy Technicznej przy b.Katedrze Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Pol. Śl. W latach 1962-64 pełniła funkcję prodziekana Wydziału Chemicznego. Była członkiem Komisji Analitycznej PAN, członkiem Podkomisji Analizy Tłuszczów oraz wieloletnim aktywnym działaczem Ligi Kobiet, NOT, SITPCHEM i PTChem. Odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 25-lecia Politechniki Śląskiej, Medalem 40-lecia Politechniki Śląskiej, Srebrną Odznaką Zasłużonego dla Województwa Katowickiego oraz Honorową Odznaką Ligi Kobiet. Była cenionym naukowcem i pedagogiem, człowiekiem niezwykle prawym i życzliwym dla młodzieży oraz ogólnie lubianym przez współpracowników i studentów.

Msza św. żałobna w intencji Zmarłej została odprawiona 22 września w Kościele p.w. Świętego Krzyża w Gliwicach. Została pochowana na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 37-26-22

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk:

Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 37-21-97

zam. 348/97 350 egz.